

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
Egy évre 24 korona.
Egy hónapra 2 korona.

VIDÉKEN:
Egy évre 28 korona.
Egy hónapra 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:
4-heteből postai sor egyeztet 20 fill.
Minden következőnél 10 fillér.

Nyitási díj 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1906.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF.

Csütörtök, július 19.

Mai számunk főbb közleményei:

Veséreltek: Hare a mandátumért.
A költségvetési vita.
A föltámadt éjjeli ügyész.
A kokottok pártfogója.
Öngyilkos esendőr.
Milliók sópanama.
Szexen kösépén.
Tifusz Aradon.
A hegylíjai motoros elsőbbségi részvényei.
Viharok napja.
Telvaj aradi magánhivatalnok.
Elalattott számaörvény.
Tárcs: A három korszak. Írta: Jules Lemaitre.
Csarnok: Fordulat. Írta: Lia.

Harc a mandátumért.

Arad, július 18

Az alkotmányos élet valóságos vihara
dul Aradon. Képviselőválasztás lesz, s
Aradon ma mindenki politizál, korteske-
dik és pártjának híveket toboroz. Ugy
látjuk, hogy ez a merőben személyes küz-
delem — miként a multban, úgy most is:
csakis jelszavak csatája. Belső értéknek,
célszerű hasznosságnak nyoma sincsen
mindabban, amiért a polgárság zöme oda-
hagyja nyugalmát, családi fészket, elha-
nyagolja kenyérkeresetét. Lett-légyen bár-
ki is a képviselő: Aradon minden a régi-
ben fog maradni.

Egy egész legiója a fontosabbnál fon-
tosabb közgazdasági kérdéseknek vár meg-
oldásra. Mindegyikének megvalósulása egy
hatalmas lépéssel vinné előbbre városun-

kat annak a haladásnak utján, mely a
gazdasági fellendülés, az anyagi boldogu-
lás s vele együtt a polgárság vagyono-
sodásának végcélja felé vezet. S ime ezek
a feladatok mindmáig megoldatlanok.
Korszakról korszakra, kormányrendszerrel
kormányrendszerre mennek át anélkül,
hogy a kibontakozáshoz valamivel is kö-
zelebb érnének. Mindenkor csak a forma
változik: régi hitegető ígérek új kön-
tösben.

A letűnt abszolutizmustól nem vártuk
azt, hogy Aradért bármit is tegyen. Hi-
szen önmaga ellen kovácsolta volna a
fegyvert, ha olyan erősen exponált haza-
fisi városnak, mint Arad, egy fikarcnyi
jótéteményt is juttatott volna. Belenyugod-
tunk a változhatatlanba és epedő szívvel
vártuk az új korszakot, melytől azt re-
méltek, hogy a városok ügyét kezébe ve-
szi és ezzel együtt a középosztály er-
kölcsei és anyagi megerősítésén fog mun-
kálkodni. Vártuk ezt különösen Aradra
nézve azért, mert hisz Aradot a polgár-
ság önzetlen hazafisága fosztotta meg
mindig attól, hogy politikai bizalomkiná-
lata helyébe bármiféle ellenszolgálatot is
nyerhessen.

A „megváltás” napja felvirradt, ámde
sugarainak melegéből ismét nem jutott
semmi Aradnak. Akkor, mikor egy hatal-
mon lévő párt tagjától reméltünk valame-
lyes munkálkodást városunk érdekében:
akkor „magasabb politikai érdek” elparan-
csolta őt tőlünk. Közgazdasági érdekeink

előmozdítása helyett ma is hét hónappal
a választások után korteskedéssel kell
foglalkoznunk. Es a lóvasut, vashid, az új
állomás, a vár megváltásának kérdése
mindmégannyi úgy maradt: megoldatlan-
ul — mint annak előtte, mivel nem
előbbre, de lehetőleg visszafelé fejlődtek
ezek a dolgok úgy, hogy ma már kérdé-
ses az is, vajjon megéri-e gyermekeink,
unokáink azt az időt, a mikor Arad for-
galmának és kereskedelmének évtizedes
óhajtásai valóra fognak válni! Ami az új
korszak alatt történt, az csak annyi, hogy
a lóvasut megváltása ügyében egész ha-
tározottsággal betették előttünk az ajtót.

Aggódó balsejtelemmel várjuk most,
mikor kerülnek ismét szőnyegre azok a
kérdések, amelyek Aradnak többet érnek,
mint bármilyen politikai hőstett; melyek
erejükben, értékükben a polgárság érde-
keinek ezerte nagyobb hasznát biztosíta-
nának, mint bármiféle politikai felbuzdu-
lás. Az exlex megszűnt. Két éves adóhát-
ralék behajtása előtt állunk, a rossz évek
sulya nem engedte meg, hogy a polgár-
adótartalékokat gyűjtsön magának, s most
olyan válság előtt áll, melyet nem lehet
előzni semmiféle szóvirággal. Kenyér kell.
S hogy ez meglegyen, Aradnak életkérdé-
se az, hogy forgalmi viszonyai javulja-
nak, kereskedelmi életének pedig adassa-
nak meg mindazon eszközök, melyek
mellett szabadon fejlődhet, terjeszkedhe-
tik. S ha ezt megkapjuk, akkor lesz okunk
valamit hinni az új rendszer sáfárjai ál-

A három korszak.

Írta: Jules Lemaitre.

A képtárlaton történt. Egy festő barátom-
mal megállítottam Garnoteaunak, az Institut tag-
jának egy képe előtt. Dianát ábrázolta a kép
nimfák körében. Buja, színes tájon enyelegtek
az istennők, barna, szőke, vörös szépségek,
esésítő keblekkel, mosolygó arcokkal, profilban
vagy félprofilban, néhányan a fűben hever-
tek, mások fatörzsön gubbasztottak. Mind a su-
gár Diana körül csoportosultak. Csinosan meg-
komponált kép volt, lágy színekkel festve. Nyil-
ván ügyes kéz forgatta az ecsetet.

De feltűnt valami nekem ezen az esztéti-
kusan csoportosított meztelen orgián.

— Különös, — mondtam barátomnak —
hogy ezek az istennők övön felül mind olyan
gyönyörűek. Ki fehér, ki rózsás, átlátszó testű.
De övön alul soványak, szegényesek, hustala-
nok, majdnem aszkéták a lábaik stb. Mintha
ezek a kíváncsok derekak mind ugyanarra a
vén szűzi püdesztálra volnának ráhelyezve.
Ugy-e furcsa ötlet? Ez tán az új irány? Ezzel
akar talán Garnoteau papa eredeti és új lenni.
Vagy tán nem akarta a nézőt kísértésbe vinni,
s ezért adott a buja felső testek mellé rideg,
szinte bántó lábakat?

— Ez a sajátság — felelte barátom —
harminc esztendő óta megvan Garnoteau min-
den képén. És ez könnyen megmagyarázható.
Ezek a botok, mert nem lábszárak ezek, ha-

nem holmi botok, Garnoteauné 6 nagysága lá-
bai. Garnoteau barátunk képein egyáltalán nem
találisz más lábakat, mint a feleségét.

— De üljünk le s ha kedved van hozzá,
mond el az egész históriát.

És barátom, a minden ízében modern fes-
tő, e históriát beszélte el nekem:

— Garnoteau pályájának kezdetét elkép-
zelheted. A „keresztény doktrina testvérei”-nek
iskoláján tanult; mivel jól rajzolt, szülővárosa,
Limoges 1200 frank ösztöndíjjal Párisba küldte.
Dolgozott, mint egy barom, négy esztendő mul-
va megkapta a Prix de Rome-ot *Coriolanus a*
voloszok közt című képéért.

Egy napon aztán felfedezi ez a kövér, ot-
romba, mogorva, derék fickó tulajdonképpeni
hivatását: a frivolitásokat, a meztelenségeket,
szóval a nimfákat. És mivel az ő festette női
testek mérsékelték voltak és nem kihívók, sem
izgatók, az Akadémia bevásárlja tagjai közé.
Hiszen jó, derék fiú és sokat festett; nőalak-
jaival egész háremet lehetne benépesíteni. És
fiatal kora óta mindig olyan jó erkölcsű, mint
egy közjegyző. Hivatása talán megnyugtatólag
hatott rá, a sok meztelenség festése tán
biztosító szeiep volt erkölcsi számára.

Nem sokkal azután, hogy hazatért szülő-
városába, megismert Garnoteau egy jól nevelt,
fiatal személyt, ki se szép, se csunya nem
volt, de nagy és sovány. Ime a szív miszté-
riuma! A kerek nimfák festője beleszeretett
ebbe a sovány nőbe. Persze a sovány nő apja
gazdag limogesi harisnyagyáros volt.

Garnoteau megkérte a lányt. Az anya ne-
hézségeket csinált. Művész! És még hozzá
mindig meztelen nőket fest. A harisnyagyáros-
nak ez éppen nem tetszett, de Celestine kis-
asszony szerette a művészt, hát mégis eljegy-
zés lett a dologból.

Egy napon Celestine félrehívta a vőlegé-
nyét és pirulva kérdezte:

— Igaz az, hogy az ön képeit ... amint
mondják ... fel nem öltöztött nőkről festi?

— Természetes, szívem.

— És mondja ... nem festhetné meg ké-
peit ... modell nélkül ... emlékeztetői?

Garnoteau kijelentette, hogy ez lehe-
tetlen.

— Hát akkor nem festhetne felöltöztött em-
bareket, hiszen van sok más szép festői dolog
is. Szegény emberek temetése vagy katonák haza-
térése.

— A mit ön mond Celestine, az már nem
volsa művészet; akkor le kellene mondanom a
nagy művészetről. Aztán meg ... értse meg
... a meztelenség nekem specialitásom. Az
ember nem változtathatja meg a zsánerét. Ez
bánság a közönséget.

Szóval Garnoteau olyan határozott hangon
beszélt, hogy Celestine kénytelen volt bele-
egyezni a változhatatlanba.

De az esküvőnap estéjén, az első bizalmas
együttlétkor Celestine eltakarta arcát a karjá-
val és így szólt:

— Edes barátom, ígérje meg, hogy meg-
teszi, amit mondok.

tal világgá kürtölt jelszavakból, addig azonban szomorúan látjuk a rossz után a nem jót, ahol csak az a különbség, hogy a multban agyonpolitizáltak az országot a reakció jegyében, most ellenben virágzó, édeskés jelszavak mámorával csitítják el az ország anyagi válságának jajszavát.

Aradon ma-holnap képviselő választás lesz. Nem tudjuk, kit fog megválasztani a polgárság bizalma, de legyen az bárki is: vegye fontolóra a szomorú valóság e komoly aggodalmait. Arad hosszú, renyhe henyelés után most dolgozni akar: előrehaladni a korral, munkálkodni a fejlődés és vagyonosodás terén. Csak az lesz a polgárság méltó képviselője, csak az fogja kiérdemelni ennek a választó közönségnek háláját és szeretetét, a ki a függőben lévő közgazdasági kérdéseket dülőre viszi s aki meddő politikai komédia helyett a város anyagi felvirágoztatásának kertjében fog munkálkodni.

A költségvetési vita.

(A képviselőház ülése.)

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, július 18.

Sajtószabadság! Éjjeli ügyész! Nappali vizsgálóbíró! A folyosón röpöknek ezek a jelszavak. És bizonyos, hogy a sajtó iránti rokonszenv még a védőknél sem nyilvánul különös lelkesedéssel. Közülük, hogy a sajtót mértéken alul lecsepűzték, szó esett Apponyi gróf beszédéről, amelyet tegnap Barabás Béla bankettjén tartott. A függetlenségi pártiak ezt a beszédet a legradikálisabbnak jellemezték a miniszter eddig tartott beszédei közt. De tartós szenzációt nem ez okozott. Hanem a Budapesti Hírlapnak ma közzétett cikke, a „Gyomlálás a tulipánkertben”, amelyet, akik elolvasták, a tulipán-kultusz letörésére irányuló mozgalom kezdetének jellemezték.

Ma befejeződött az igazságügyi tárca vitája is. A folyosón szófértében-hosszában beszéltek, hogy szombatig befejeződik a költségvetés tárgyalása, mert a többi tárcához egyáltalán nem lesz felszólalás. A szünet

augusztus elsején megkezdődik és október 16-áig tart.

Ma több interpelláció is volt. Érdeklődéssel várták Nagy Dezső felszólalását, aki a sajtószabadság kérdésével akart foglalkozni, nem abban az értelmében, ahogy azt Polónyi tárgyalt.

Részletes tudósításunk:

(Folyó ügyek.)

Justh Gyula elnök pontban tíz órakor megnyitja az ülést. A mult ülés jegyzőkönyvének hiteltelítése és az elnöki előterjesztések után

Szalay László az állandó igazoló bizottság elnöke bejelenti, hogy Babocsi Sándor egri megbízottlevélét megvizsgálta és kéri a Házat, hogy a 80 nap fenttartásával igazolt képviselőnek jelentsék ki.

Bernáth Béla a harmadik bíráló bizottság elnöke szintén több megbízó levél megvizsgálásáról tett jelentést.

Bakonyi Samu a véderő bizottság elnöke több honvédelmi jelentést terjeszt be.

Az indítvány- és interpellációs könyv felolvasása után következik az

igazságügyi tárca költségvetésének folytatódó tárgyalása.

(Nemzetiségi panaszok.)

Jegyző: Tételenként olvassa a költségvetést.

A személyi kiadások tételénél

Pop Csicsó István: Az igazságügyminiszter azt a kijelentést tette, hogy mihielyt feiggyguly súlyos betegségből, azonnal egészséges és fontos igazságügyi reformokba kezd, a melyek a mai visszás helyzetet meg fogják változtatni. Honorálja az igazságügyminiszter ígérését, s reméli, hogy az valóra is fog válni. Bizalmatlansággal nem lehet az államot kormányozni. A nemzetiségi vidékekre az eddigi miniszterek csak magyarul tudó bírákat küldtek s ezáltal kényszerítették az elviselhetetlen tolmács költségeket felvenni. Az igazságszolgáltatás a legfőbb kincse a népnek. Bármely téren, akár a közigazgatás, vagy a népoktatás terén akarnak is magyarosítani büntös eszközökkel, az igazságszolgáltatásnak minden nemzetiségi vagy felekezeti hangulattól mentesnek kell lennie.

Polónyi Géza igazságügyminiszter kijelenti, hogy a nemzetiségi kérdés legalaposabb elintézési módjának azt tartja, hogy ott, ahol jogos panaszok és sérelmek vannak, azok azonnal elintéztessenek, ahol azonban a jogtalan panaszokkal történik izgatás, individualiter történjen a megtorlás. Ő is azt tartja, hogy a szegény és a gazdag, akár ügyvéd, akár tanu, mihielyt a törvény elő kerül, bíróival nyelven érintkezzenek és tolmács-igénybevétele nélkül. Ezerk ő kategorice kijelenti, hogy pl. román

vidékre „örtendő” kinevezésnél nem képez akadályt az, hogy az illető román, de nem magyarajku bíróról sematizmust nem készíthetnek, mert nem szabad a testületi szellemet a bírói karnál nemzetiségek szerint felosztani, de nem is járulhat hozzá ahhoz, hogy a bírói kar nemzetiségi területek szerint dekomponáltassék. Az egész ország, az állam területén csak egy jogegység lehet.

(A bírák függetlensége.)

Nagy Dezső: A bírói kar ujjaszervezéséről beszél. Ezt rendkívül költségnek tartja, különösen az anyagi függetlenítés szempontjából. Ez a sajtónak is nagy garanciája lesz, sőt meri állítani, hogy csakis teljes bírói függetlenség biztosítja a sajtószabadságot. A joggyakornokoknak az igazságügyminiszterhez intézett kérését jogosnak tartja.

Polónyi Géza: A mi a bírák anyagi függetlenségét illeti, ezt maga is már régen szükségesnek tartja. Ámde ez nagyon kényes kérdés, mert ha nem vagyunk óvatosak, könnyen megeshetik, hogy nem az eladósodott bírák, hanem a bitelezők helyzetét javítjuk. Ami a joggyakornokok kérdését illeti, hibának tartja azt, hogy tablái területek szerint klasszifikálják őket, vagy pláne, a mint Nagy Dezső tette, a budapesti joggyakornokokat külön választotta az ország többi joggyakornokaitól. Az összes joggyakornokok helyzetét javítani kell és ezt méltányossággal meg is fogja cselekedni. A bírói függetlenségre tér vissza ismét. Ez csakugyan fontos és nagy dolog, hogy ő felsége kegyelméből megmentettük a legfelsőbb bíróságot, a kir. Kuriát attól, hogy a mult kormányának egyik tagja az élére állíttassék. (Zajos taps.)

Vlad Aurél: A királyi törvényszékek felebbezési tanácsainak judikaturájával nincsen megelégedve; ezek a tanácsok nagy gyorsasággal és felelősen ítélnek, s ítéleteiknek felerészét felülvizsgálat után megváltoztatják. A felülvizsgálati jogot tehát ki kell terjeszteni.

Polónyi Géza igazságügyminiszter röviden válaszol. A képviselőház nem felebbezési forum; a hová elvesztett pörökkel lehet előállni.

(A börtönök.)

A börtönök tételénél

Mezőfi Vilmos szóvá teszi azt a dolgot, hogy a váci államfegyház igazgatójának rossz bánásmódja miatt négy fogoly éhségs trájkot kezdett. Tiltakozik az ellen, hogy a szociális tákkal az államfegyházban másképp bánjanak, mint a magyar államfegyökkel.

Polónyi Géza igazságügyminiszter: A váci fegyházigazgató igen helyesen cselekedett, amikor izgató iratokat nem akart a postára adni. Ez volt az oka az éhségsztrájkoknak. Felolvassa a sztrájkolókkal felvett jegyzőkönyvet.

Jegyző: Tételenként olvassa a költségvetést.

Garnoteau megígérte: az ilyen parcekben mit nem ígérne meg az ember.

— Nos hát — szolt Celestine halkan — én gondolkodtam a dolgon s beleegyezem, hogy más nők legyenek önnek modelljei, az arc, a karok, a kezek... a nyakak, sőt ha kell, a... felső testek számára. De minden egyébre csak én legyek a modellje. Ne ellenkezzék. Megfogadta, hogy megteszi, amit kérek. Meghálnék a kétségbeeséstől, ha nem tartaná meg a szavát. Nem bírnám elviselni a gondolatot, hogy egyedül van műtermében egy idegen teremttéssel. Meghálnék!

Garnoteau megnyugtatta. Nem tudta akkor előre, milyen rettenetes következményei lesznek ígérétének. Szerette Celestinét, azt hitte elég kövér.

Közbevágtam.

— Honnan tudod?

— Garnoteau maga beszélte el bizalmasan legjobb barátjának, Petrus Carbonnelnek, ez Carbonneltenek mondta el, egy kis modellnek, aki elpletykázta mindenkinek. De folytatom:

— Garnoteau hű maradt ígérétéhez: kellett is, mert Celestine nagyon ügyelt. Csak a milől Vénusz kosztümjéig engedte a modelleket. Gyakran váratlanul lépett a műterembe s mikor a szegény Garnoteau két-háromszor megszegni próbálta szavát, olyan szócínakat csinált Celestine, hogy a szegény flunak elment a kedve a további kísérletektől. Innen a diszharmónia: gyönyörű felső testű és szikár lábú nimfák.

De hát híres festő volt, a közönség eltűrte e diszharmóniát. A nimfák vékony lábszárait elegánsnak mondták. Egy nagy kritikus egy napon felfedezte, hogy pótikus, botticelliszzerű dolog így festeni a nimfákat, a művész nyilván szűziesse akarta tenni e módszerrel a meztlenséget; a szívet megtisztítja, a tömeg lelkét fölemeli ez a művészi rendszer.

E kritika bejuttatta Garnoteaut az Institutba. De Celestine egyre vénült, egyre soványodott, a nimfák is egyre soványodtak. Hogy pótikot adjon, ösztönszerűleg mennél dusabb és kíváncsiabb felső testet adott Garnoteau a sovány lábához. Végül észrevette a közönség az ellentétet.

Kezdték képeit nem vásárolni. Ekkor Garnoteau más műfajjal próbálkozott meg, a zsáner festéssel. Felöltöztött leányokat festett, de nem volt sikere.

Erra az az ideája támadt, hogy szíréneket fest: így módon kikerülte azt, hogy lábukat fessen. De a szírének sem kellett senkinek.

Celestine erőlyesen követelte, hogy térjen vissza a nimfákhoz. Tetszett neki a modell hivatás, nem untatta egy csöppet sem. De bizony egyre botticelliszzerűbbek lettek lábai.

Azért Garnoteau nimfái ezentul is specialítások maradtak, kezdték venni az uj, még oly sovány lábú nimfákat.

— Ezt nekem köszönheti, — emlegette Celestine.

És ha véletlenül dicsérte valaki a sovány

lábú nimfákat, szemlesütve, de mosolyogva mondogatta Celestine:

— Igen, a lábak... az övig fel... ugyebár, elragadók?

A nimfák árából két házat vettek már Párisban, szép jövedelme volt belőle és házbernegyedkor szokta Celestine emlegetni:

— S kinek köszönheted mindezt? Nekem.

A szerencsétlen Garnoteau így arra volt kárhoztatva, hogy örökké a felesége lábait fesse. Végre irtózni kezdett ettől az örökös egyformaságtól. Kutatni kezdett más lábakat, de nem hogy lelesse azokat.

De mindjárt a végére érek.

Barátom most Durand Ruel műkereskedőhöz vezetett. Nimfatánc. Ilyen című képet mutatott itt. Feltűntek itt a nimfák erős, buja felső testei, de egyuttal a határozott körvonalu, vastag lábak is.

— Ki festette ezeket a huszómegeket?

— Garnoteau.

Eiképedve néztem rá.

— Igen, Garnoteauné két hónap előtt meghalt. A szalonban lévő képeket Garnoteau a felesége halála előtt festette. Most már egy modell sem elég kövér neki. Kövér kihordó lányokat hajszol, mert a polgári elem közt már nem talál elég neki való modelleket. De figyeld meg csak: képein a felső testek egyre fogyni, soványodni kezdenek. Ime a harmadik korszak Garnoteau művészetében: először volt Celestine előtt, majd Celestine alatt, most pedig a harmadik korszak: Celestine után.

Lázár Pál felszólalása után a Ház az egész költségvetést tételesen elfogadja.

Elnök: A Ház ezzel elfogadta az igazságügyi tárca költségvetését. (Éljenzés.) Következik a

belügyi tárca költségvetésének tárgyalása.

(A belügyi tárca.)

Szalay László: Elfogadásra ajánlja a költségvetést. Rá mutat arra a nagy nemzeti küzdelemre, a melyet a törvényhatóságok folytatnak és a melyek bebizonyították, hogy valódi és nemzeti öngyilkosság a törvényhatóságok államosítása. A vármegyei intézményt nem megölni, hanem fejleszteni kell.

Kéri a költségvetés elfogadását.

Hodza Milán határozati javaslatot terjeszt be, melyben kéri a kormányt, hogy a gyűlékezési jogot szabályozza.

Elnök 10 perc szünetet ad.

(Návay beszéde.)

Szünet után

Návay Lajos beszélt. Szükségessé tartja, hogy a törvényhatóságok autonómiáját fejlesszék, aminek szükségességét a nemrégiben lezajlott események, a törvénytelen kormány uralma igazolja. A legfőbb alkotmánybiztosítékot a nemzet erejében keresi ugyan, mégis szükségesnek tartja, hogy alkotmányunkat körülbástyázzuk.

Hosszabban beszél a közigazgatás bajairól, amelyeket orvosolni kell. Első sorban a községi jegyzők helyzetén, majd az adózás rendszerén kell változtatni. A jelenlegi rendszer szerint megöriénik, hogy nagyobb jövedelmű polgárok aránylag kisebb adót fizetnek, mint a kis jövedelmű adófizetők. Kívánja a jegyzők elleni fegyelmi eljárás módszerének a rendezését. A községi kormányzatok ellenőrzésére járási bizottságok kreálását tartja szükségesnek, amely felügyelete alatt tartaná és átvizsgálná a községek számadásait. Azután a városi törvények a községeket és a rendezett tanácsú városok megszüntetését kívánja, hogy a tisztviselők függetlenek legyenek a helyi nagyságoktól, mert a jelenlegi viszonyok között sokszor lealázó a tisztviselő helyzete.

A megyei önkormányzat tarthatatlanságáról szól azután és felsorolja annak hibáit. A vármegyének nem szabad elfelejteni, hogy nemcsak vásárnapok, hanem hétköznapiak is vannak, mert végtére is az önkormányzat legfontosabb feladata a munkálkodás és a közönség lelkismeretes támogatása. A költségvetést elfogadja. (Éljenzés.)

Szklcsák Ferenc kijelenti, hogy az egész ország inficiálva van a korrupciótól. (Derűtlenség.) A közigazgatás ázsiai állapotban van, különösen a nemzetiségek által lakott vidékeken. A közigazgatás nivójának emelését kívánja, s a míg ez meg nem történik, a költségvetést nem fogadja el.

Babó Mihály a megyei pénztárakról szóló törvények hatályon kívül való helyezését és a megyei pénztárak visszaállítását kívánja.

Merőssy Bálának a Ház megengedte, hogy beszédét holnap mondja el, mire áttértek az interpellációkra.

(Interpellációk.)

Visontai Soma az Anglia és Ausztria Magyarország között létrejött, a választott bíróságra vonatkozó szerződésnek a törvényhozás elé való terjesztése és becikkelyezése dolgában interpellálja meg a miniszterelnököket.

Wekerle Sándor miniszterelnök nyomban válaszol az interpellációra. E kérdésben a kormány álláspontja is az, hogy a hágal bíróságot lehetőleg minden vitás kérdésben igénybe kell venni. A jog uralmát sokkal inkább biztosítja a békés elintézés, mint az erőszak. Kíváncsian, hogy a parlament is foglalkozzék e kérdéssel, ép ezért már most bejelenti, hogy az angol és a svájci egyezményt leközelebb a Ház elé terjeszti becikkelyezés végett.

Polit Mihály a szerb vámbáboru dolgában interpellálja meg a miniszterelnököket. Azért, mert Ausztria érdekel úgy kívánják, mi könnyelműen fölaidozzuk a Szerbiával való jó viszonyunkat. Amióta a miniszterelnök e dologban nyugtatóra nyilatkozott, lényegesen megváltozott a helyzet.

Wekerle Sándor válaszol az interpellációra. Ha Szerbiának egy ügynöke beszélt volna, az sem beszélhetett volna másképp, mint Polit.

Nemzetközi kérdéseket nem lehet úgy tárgyalni, mint Polit. Bécsi befolyásról pedig szó sincs és ez a kormány nem enged eszköznek kibaszni magát. A szerb barátságot pedig nem kell tulságba vinni.

Lengyel Zoltán: Lueger zavartalszól csinál ellenünk román politikát.

Wekerle Sándor: A kormánynak semmi köze sincs Lueger román politikájával, de Lengyel Zoltán ur szerb politikájával sem. Egyébként legjobban, ha a szerb politikára a feladás fátját borítjuk.

Polit Mihály néhány szóval reflektál a miniszterelnök válaszára.

Ezzel az ülés délután fél 4 órakor véget ért.

A kokottok pártfogója.

Egy nagykövet botrányai.

Ki a legostobább uralkodó.

Arad, július 18.

Bécsi hivatalos és magánkörökben kínos feltűnést keltett az a hír, hogy a francia kormány a bécsi külügyminisztériumban párisi nagykövetünk, Khevenhueller Rezső gróf viszhívataa iránt lépéseket tett.

A francia kormány ezen lépése az említett nagykövet azon tapintatlanságának tulajdonítandó, mely személyére nézve jellemző. Khevenhueller gróf t. i. ugyanaz a híres diplomata, ki a szerb-bolgár háborúba minden felhatalmazás nélkül beavatkozott és Battenberg hercegnek azt mondotta, hogy ha még egy lépést előre halad, hát az osztrák szuronyokkal találkozunk, melyek azonban a legbékéslekenyebb hangulatban figyelték a bakák oldalán. Khevenhueller e frivol eljárásának az volt a következménye, hogy őt Belgrádból azonnal viszhívták és csak nagynehezen és bécsi protektorai egyesült erejének sikerült őt a jelenlétkelen brüsszeli állásba juttatni. Kálnoki, őt rögtön nyugdíjaztatni akarta és pedig teljes tehetetlensége miatt.

A brüsszeli udvarnál Khevenhueller csakhamar kegyvesztett lón, de ugyanazon mértékben őt kegyelkebe fogadták a belga kokottok. Brüsszeli kokottokkal nyilvánosan kecsikázott, mulatozott és mindenütt mutatkozott velük oly annyira, hogy a brüsszeli előkelő körök a követ magaviseletén meztűzköztek. Ezek által Khevenhueller állása Brüsszelben tarthatatlanná vált. Nyugdíjba küldetett. Hat évig volt nyugdíjban, midőn unokaöccse, Fürstenberg herceg Festetich Taszilló gróf leányát elvette. Ekkor Khevenhueller azon kéréssel fordult Festetichhez, hogy bírja Goluchovskit arra, hogy Wolkenstein gróft nyugdíjaztassa őt — Khevenhuellert — neveztesse ki Párisba nagykövetnek. Festetich Taszilló Goluchovskit tegezi, ezen körülmény által Festetich gróf a külügyminiszterünket oly annyira lekötözte, hogy az töle semmit meg nem tagadhat. Így lett tehát a már hat évi nyugdíjat élvező Khevenhueller grófból, a diplomácia bámulatára párisi nagykövet.

Alig vonult be Khevenhueller a párisi nagykövetségi palotába, máris az összes párisi élelapok a legélesebb módon gunyolták és becsmérelték, a párisi lapok hetekig az ő tapintatlanságairól beszéltek. Az előkelő klubokban csakhamar az *inventur de gaffes* (tapintatlanságok feltalálói) név alatt lett ismeretes. Brüsszkirózta a köztársasági kormány férfait és politikai előkelőségeit. Sőt az elnökkel is éreztette, hogy ő bizony nem gróf és nem tizenhatpróbás, hanem csak egy egészen közönséges bugris. Ha megtudta, hogy valamelyik francia miniszter vagy a ház elnöke ebédet ad, Khevenhueller rögtön széküldte a meghívókat ugyanarra

a napra, csak hogy a francia kormány embe-reinek ünnepét rontsa.

De még az előkelő társaságot is több ízben a legtapintatlanabb módon megsértette. És pedig frivol konverzációnál, (sohasem tudta megkülönböztetni, hogy mit lehet egy kokottnak mondani, mit egy ur hölgynek) és provokáló fellépésével. Így például ártatlanos felháborodást okozott egy ugynevezett *dinner des jolies dames* (szép asszonyok ebéde), melyet ő rendezett és a meg nem hívott asszonyokról azt jelentette, hogy ezeket a csunyaközörsorozta. Egy tisztán royalista társaságban Khevenhueller gróf, ő cs. és kir. felsége párisi nagykövete például azt mondta, hogy „az összes fejedelmek lövte Miklós cár a legostobább.” A francia royalisták elképedtek, midőn ezeket egy cs. és kir. nagykövetől hallották.

A multkor garden party alkalmával sok ezer meg ezer frankra menő kárt okozott a vendég hölgyeknek, kiknek pompás drága ruhái a frissen zöld olajfestékekkel bemázolt székeken teljesen használhatatlannak lettek. E mellett persze nevetségessé váltak azon óriási nagy riktó zöld foltok által, melyek a feltűnő helyen tündököltek a világos selymruhákon.

Akárhányszor találkozunk francia politikusokkal, államférfiakkal, nem állja meg, hogy ne mondjon nekik valami kellemetlent, hogy ne mutassa és ne érezttesse legmélyebb megvetését a francia köztársaság iránt.

Kíváncsian várják, ki lesz Khevenhueller utódja. Már nagyban folynak az intrikák, befeköltések, rágalmozások, hogy ez vagy amaz ne jöhessen oda.

Öngyilkos csendőr.

„Tetteimnek okát ne keressék...”

— Az Aradi Közlöny tudósítójától —

Arad, július 18.

A győ községnek izgatott szóbeszédre bőséges alkalmat adó szenzációja van: az ottani csendőrszakasznak egyik őrsvezetője ma hajnalban öngyilkossá lett. Traub István — így hívták az öngyilkost — pár nap óta elhanyagolta a rendesen buzgalommal teljesített szolgálatot. Buskomor s lever volt, néha pedig erőszakoltan vig s duhajssággal mulatozó. Mikor rájött a mulató kedve, végig járta a korcsmákat s hajnalig előtt a boros palackok mellett.

Hajnalig az őrsvezető ismét hangos kedvvel mulatott egy korcsmában. Reggel öt órakor ment haza a lakatnyába. Rögtön asztalhoz ült s leveleket írogatott. Később fegyverdörrenés hangzott a szobából. Az őrsvezető szolgálati fegyverével magára lőtt. A golyó azonban a divánt találta. A lövés zajára berohant a szobába Traubnak két csendőrkollégája.

— Mit csinál ez itt? — kérdezték tőle megremülve.

— Elpusztítottam magamat. Menjete ki innen. Egy lépést se beljebb, mert lövök!

Ere az időközben megtöltött fegyvert a csendőrökre fogta. Ezek az életüket féltve, mivel náluk nem volt fegyver, megszaladtak a dühöngő elől. Traub István, miután az ajtót magára zárta, újból maga ellen irányozta a fegyvert. Kétszer lőtt magára: a mellére, meg a szájába. A második lövés után szörnyet halt. A két csendőr a lövésekre újból visszatért. Betörték az ablakot s ezen keresztül fétköztek a szobába. Az őrsvezető hasztalan próbálták élesztgetni, holtan feküdt már a padlózatán.

Az asztalon több borítékba zárt levél feküdt. Ezek közül egy a szárnyparancsnokság-

hoz volt címezve. Egy cédulára ezek a sorok voltak írva: „*Teltemnek okát ne keressék!*”

A szóbeszéd azt mondja, hogy az örsvezető valami szerelmi ügy miatt lett öngyilkossá. A kerületi parancsnokság részéről vizsgálatot fognak indítani a rejtélyes öngyilkosság ügyében.

A foltámadt éjjeli ügyész.

(Polányi most is kőben.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 18

A mikor az új korszak első lapelkobzása megtörtént s az első felháborodás moraja zúgott végig az országon, már akkor jelentették a lapok, hogy az éjjeli ügyész dolgában még csak személyváltozás sem történt, mert Polányi Aladár dr. királyi alügyész, a Főjérváry-kormány éjjeli ügyésze megmaradt állásában s a fővárosi rendőrség éjszakai ügyeleteinek napi előjegyzései között helyet foglal Polányi is, mint „soros ügyész sajtóügyekben.”

A mikor ezt a hírt jelentették, egy párre kétségek merültek föl, vajjon nem felejtették-e ott régebbi időkből az éjjeli ügyész sokat emlegetett nevét a rendőrségen s vajjon csakugyan csak éjjel-nappali s nem éjjeli ügyész már Polányi ur?

Két dolog volt, a mely ezt a kétséget eloszlatta. Az első az, hogy az éjjeli ügyeleteket naponta írják ki, — feledékenységéből tehát senkinek a neve sem maradt ott. A másik az, hogy a *Világsszabadság* eldobásához is kellett „éjjeli ügyész,” különben a lapokban hajnalban a vasuton elfogni nem lehetett volna.

D: azért az optimisták mégis csak remélték, hogy Polányi Aladár, az éjjeli ügyész neve mégis csak le fog tűnni a rendőrségi fekete tábláról. Ez azonban nem történt meg. Az éjjeli ügyészség intézménye él, s Polányi Aladár dr. megmaradt éjjeli ügyésznek.

A rendőrségi ügyeletes szobájában található listán még az elmúlt éjszaka is a következő feljegyzés volt látható:

Soros ügyész: dr. Neményi Elemér
lakik: VII. kerület. Erzsébet-körút 18.

Ügyész
sajtóügyekben:
dr. Polányi Aladár
V. kerület.
Vasvárdi-utca 19. sz.

Polányi Aladár, az éjjeli ügyész neve untával volt a jelzett helyen a feljegyzés oldalára írva. Feledékenységéről tehát szó sincs. Az éjjeli ügyészség intézménye él és virul, a „nemzeti kormány” nagyobb dicsőségére.

Elaltatott szalmaözegey.

(Tolvajok a gumikerekén.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 18.

Regénybe illő kalandos rablás történt tegnap éjjel Budapesten a Városligetben. Az eset áldozata egy szalmaözegey, R. E. államvasúti hivatalnok, aki annyit hallott és olvasott a spanyol táncosnőkről, hogy végre elhatározta, megnézni a híres macsicsot. Tegnap reggel felesége elutazott nyaralni vidéken lakó szüleihez s ezt az alkalmat a szalmaözegey egy kis kiruccanásra használta fel. Kiment Ós-Budába, ahol jóízűen megvacsorázott. Azután benézett a Moulin-Rouge ba s izgatottan várta, amíg a spanyol nők tánca sorra kerül.

Éjjel lehetett már, egyszerre két idegen jól öltözött ur telepedett az asztalához. Kis várta bementek neki s beszélgetni kezd-

tek. Majd az egyik ur, aki *S-órtka* mérnöknek mondta magát, bort hozatott. Ez egy észrevétlen pillanatban valami fehér port töltött bele R. E. poharába, aki az italtól csakhamar elálmosodott.

— Menjünk kicsit kocskáznunk! — indítványozta most az egyik ur. — Kocsim kint vár a bejárat előtt, jól fog esni az üde éjszakai levegő.

R. E. ráállott a tervre. Mind a hárman beültek a gumikerekű kocsiába, amely nyílsébe sen megindult velük. Az államvasut hivatalnok többre már nem tudott visszaemlékezni. Raggal teljesen elkábultva, mely álmomba merülve a városerdőben találták meg a járókelők.

Egy rendőr nagynehezen eszméletre térítette, s ekkor kitért, hogy az éjszakai gáláns urak teljesen kifosztották mindentől. Elvették óráját, gyűrűjét és százhusz korona készpénzt tartalmazó pénztárcáját s azután — az elkábult embert kitérték a kocsiból s ott hagyták a fűben. A rendőr R. E. et bekísérte a kerületi kapitányságra, ahol az ismeretlen tettesek ellen vizsgálatot indítottak.

Millió sópánama.

Az aradi sóhivatal föloszlatása.

(Hol vagy, Kecskeméthy Ferenc?)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 18

Miután tudvalevő, hogy a közélet megtisztult, idejénvaló, hogy panamáról is essék szó. Még pedig millió panamáról, amelyben egyrészt az államkincstár károsodik, másrészt pedig a fogyasztó közönség milliói. Gazdagodik ellenben az állam által különös kegyekben részesülő Magyar Kereskedelmi Részvénytársaság. Ez a vállalat, amely egész Magyarországon a legnagyobb állami szubvenciót élvez, nem elégedett meg az évente befolyó *hat-száznegyvenezer korona* szubvencióval, nem elégedett meg azzal, hogy a só forgalmáhozatala révén évente mintegy *40 millió korona kamatmentes kölcsönt* kap: most az egész só-monopóliumot maga alá kaparintja, nagyobb dicsőségére az új rendszernek.

Hogy miképpen történik ez meg, arról az alábbiak számolnak be:

A sóhivatalok föloszlatása.

Az 1906. évi költségvetést e hó 14-ikén mutatta be a kormány a függetlenségi párt értekezletén. A pénzügyi tárca budgetjénél *Wekerle* Sándor pénzügyminiszter a következőket jelentette ki:

A sóértékesítésnél azt a főcél tartom szem előtt, hogy a só közvetítése lehetőleg csekély mértékben terhelje a fogyasztót. Ezért tervezem a *sóhivatalok fokozatos megszüntetését* s lehetőleg megakadályozom a sónak monopóliumszerű elárusítását. Az e tárgyban kötött szerződés módosításaival a közel jövőben kívánok foglalkozni.

Hogy ezek a homályosnak látszó kijelentések milyen horderejűek, azt az alábbiak bizonyítják:

A só forgalomba hozatalát a sóhivatalokon kívül ma egyedül a Magyar Kereskedelmi Részvénytársaság, mint a Magyar Királyi Sójövedék Vezérigynöksége végzi. Így tehát az a só mennyiség, amely különféle címen és célra u. m. konyhasó, iparsó és marhasó gyanánt a kereskedők és fogyasztók használatába

kerül, a Magyar Kereskedelmi Részvénytársaság kezén megy keresztül.

Ez a társaság állítja elő az előltsót, az örölt és sajtolt marhasót. Szóval a kezében van már most is az egész sójövődék. Mivel azonban a részvénytársaság kezét megkötik a sóhivatalok, melyek eddig az árakat szabályozták, ezeknek most *el kell tűnnök* a föld színéről.

A sóhivatalok a bányákban 12 koronáért kapják a só métermázáját. Ez a 12 korona az állam haszna, melyhez hozzáadják az előállítás és szállítási költségeket s az így előállított áron árusítják azután a só a sóhivatalok. Ez a rendes ár. A Kereskedelmi Részvénytársaság azonban kifizetésnapos kamatmentes hitelt élvez vásárlásánál s az így előállított kamatnyereséget arra használja, hogy a só a sóhivataloknál *olcsóbban adján*, azoknak működését feleslegessé akarván tenni. Ezzel kétszeresen károsítja az államot, mely a hitel révén *kamatvesztést* szenved s ezenfelül károsodik a konkurrencia által is. A kamatvesztés egy-nyagában mintegy *kétmillióöttszázötvenezer korona* rug évente.

Azzal, hogy a részvénytársaság a sóhivatalok működését feleslegessé akarja tenni, egyúttal azt akarja elérni, hogy az egész só monopólium egyedül az ő kezébe menjen át. Miután így a sóárak szabályozói, a sóhivatalok megszűnnek, a társaság olyan árakat fog diktálni, amilyenek neki tetszenek. És ebbe az új kormány belemegy, holott nyilvánvaló, hogy a só, mint elsőrendű szükségleti cikket minél olcsóbbá kellene tenni s helyet kellene adni árusításában a szabad versenynek. A monopóliumszerű elárusítást a pénzügyminiszter úgy akarja megakadályozni, hogy kiveszi a sóárusítást az állam kezéből és odaadja egy magánvállalatnak. Világos, hogy itt a háttérben is kell lennie valaminek.

A következő tigrisek

És a függetlenségi párt egyhangulag elfogadta ezt a költségvetést. Egyhangulag. Nem volt ez mindig így.

1903-ban, a *Szél* rezsim alatt *Kecskeméthy* Ferenc békési követ interpellációt intézett *Lukács* László pénzügyminiszterhez, aki a kereskedelmi r.-t. mesterkedései folytán 12 adóhivaltal beszüntetett. Az interpelláció hangja a közismert tigrishang volt. Zúgott, háborgott az egész párt.

— Egy kis panama! — kiáltotta *Endrey* Gyula.

— Választási kortesjutalom! — szólt *Daranyi* Ferenc.

— Sólovagok! — harsogott *Kubik*.

Követelték, hogy a miniszter mutassa be a részvénytársasággal kötött szerződés aktáit. *Rakovszky*, *Kubik*, *Zboray*, *Posgay* folyton kiabáltak, holott akkor a miniszter kijelentette, hogy a sóhivatalok elég nagy számban megmaradnak az ország minden részében jövőre is, úgy, hogy a közönség érdekeinek kiszolgáltatásáról szó sem lehet. Az interpellációt pedig nem vették tudomásul a jelenlegi többség következő tagjai:

Kossuth Ferenc, *Polányi* Géza, *Zichy* Aladár gróf, *Okolicsányi* László, *Olay* János, *Posgay* Miklós, *Rakovszky* István, *Rákosi* Viktor, *Rajk* Aladár, *Sándor* Pál, *Simonyi* Semadám Sándor, *Szalay* László, *Thaly* Kálmán, *Visontai* Soma, *Zboray* Miklós, *Zichy* János gr., *Balogh* Mihály, *Barabás* Béla, *Bedőházy* János, *Csernoch* János, *Endrey* Gyula, *Ernst* Sándor, *Hellebróth* Géza, *Jankovich* Géza, *Kecskeméthy* Ferenc, *Kelemen* Béla, *Kubik* Béla, *Lengyel* Zoltán, *Leszkay* Gyula, *Meszlényi* Pál, *Molnár* Jenő.

Kecskeméthy ur tegnap a sajtóról kiabált valami zűldséget. Hol volt azonban a tiszteletes

ur, mikor az általa már régebben panamának minősített ügy a pártja elé került? Hol? m hol voltak az akkori tigrisek? Vagy a panama azóta tiszteltremélté üzleté változott?

Erre a kérdésre szeretnénk feleletet kapni.

Az aradi sóhivatal megszüntetése.

A sóhivatalok megszüntetésében Aradra 2—3 év múlva kerül a sor. Az itteni hivatal alkalmazottait, — valamint a többiét is, a megszüntetésekor egy esztendőre rendelkezési állományba helyezik s ezen idő alatt pályázhatnak más állami hivatalra. Ha azonban ezen egy esztendő alatt nem kapnának állást, úgy munkaképességükre és szolgálati éveikre való tekintet nélkül nyugdíjba küldik őket. Így egyrészt az állam juthat abba a helyzetbe, hogy munkaképes tisztviselőknek kell nyugdíjat fizetnie, másrészt ezek a tisztviselők vannak kitéve annak, hogy pályájukat kettévágják.

És mindezt egy részvénytársaság miatt!

Szezon közepén.

*

Fürdőlevelek hullása, szalmaözvegyek itthonmaradása idején, fülemile csattog a bokorban és pofonok csattognak Siófokon; a nyaralni vágyó emberiség banktól-bankba rohan, hogy kikunyorálja azt a csekélyke váltókölcst. A molyok ki tűnőn érik magukat a naftalinos szekrényben; és a bus férj, midőn éjjeli után, de leginkább hajnali négy óra tájon hazaveődik az elárvult családi szentélybe, — egy pajkos kuplé refrénjét füttyörészve hajítja mellényét a szoba közepére, kalapját az ágy alá és közelíti a szoba különböző szögleteibe. Ez a nyár a fürdőzés szezonja.

Tudakos akadémiai értekezést lehetne írni erről. Visszamenőleg a római fürdőéletre. Es tárgyalni professzori alaposággal ama szépséges Clodiának kalandjait Coelius urral, ki a strandbtyár klasszikus ősapja, még pedig valószínűleg törvénytelen. Clodia volt az a hölgy, ki után egész Róma bomlott és „szebben tudott táncolni, mint a hogy tisztességes nőhöz illik.” Ez a macskakörmök közé foglalt mondás, látnivalóan citátum, — és bár Cicerónak tulajdonították, mi esküdni merünk rá, hogy nem Cicerótól ered, mert hiszen Cicero férje vala egy kicsikét a világszép Clodiának. Eme szarkasztikus mondás a Bajae-fürdőbéli vénasszonyoknak, a klasszikus kor irigy gardedámjainak tulajdonítható, — akik, mihielyt a nap leáldozott a misenumi öbölben, — lesbe álltak az árnyas sétautak bokrai közt, hogy kompromittáló adatokat gyűjtve, legyen másnap miről pletykáznok. No de sem Clodia, sem szerelmes lovagja: Coelius, nem érdemlik meg az akadémikus tárgyalást. A pletyka zsurokon elintézik őket alaposabban. Mert már többszörös példányban találhatók ok másnap is, — sőt sokkal raffináltabb példányokban.

Engedje el nekünk az olvasó az elmés bevezetést és ezután a még elmésőbb átmenetet, hogy csak úgy ex abrupto konstatáljuk a nem elmés, hanem szürke igazságot, hogy a fürdőzés, nyaralás nem annyira egészségügyi intézménye a társadalomnak, mint inkább egyéb fajta. Aki beteg, az otthon marad és ágyba fekszik és nyeli a keserű medicinát. Ki hiszi el például, hogy Siófokon tüdővész, hátgerinosorvadásos alakok udvarolnak vakbélgyulladásos és tifuszos nőknek és hogy haldokló polgárok pofozkodnak a Balaton partján? No jó, elmennék Marienbadba a pocakos egyének; de a pocakos egyének is szerelmesek. Mesebeszéd, hogy az emberek nyáron nem szeretnek szeretni; au contraire: nyáron kereshet magának témát az a bohózatlór, aki a Vigszínház számára akar da-

rabot írni. Télen az erkölcsök börténén nagy a nyugalom. Nem lehet se balszer, sem hausera spekulálni. De nyáron! Ah, nyáron ingadoznak az erkölcsök és sokan mentek már tönkre.

Olvasom a lapok hirdetési rovatában, hogy melyik fürdő mi ellen van „orvosilag javalva.” Az ember azt hinné, hogy az ilyen fürdők tele lesznek a világ nyomorékaival és hogy fullasztó köhögéstől visszhangzanak a Kárpátok bércei. Visszhangzanak a fenét, ha nem a csókok cupánásától. No de nem bíj, gyomorhajos világgyűlölő mindenki, akinek kifogása az ellen, hogy a társadalom bizonyos tömege a nyári hónapokban ki szabadítja magát a napi gondok környezetéből, ha kell: újabb gondok árán — és egy kicsit megpróbálja elfelejtetni az éet apró és nagyobb kellemetlenségeit, sivaron ismétlődő napi peridusait.

Különbben ez a nyár igen ha ásan indul. A regényes Erdélyben lejátsszódik az Oreskovits-dráma, — a melynek megvitatása nagyon izgató beszélgetéssül szolgálhat a villák terraszán és a fürdővendéglők ponyvája alatt, miközben a férfiak alsót játszanak. Alkonyatkor kigyulnak a fürdőhelyek regényes, de büdös petroleum lámpái; jönnek köréje a tücskök, sáskák, lepkék, sőt szunyogok; az udvarlók idegesebben szívják a szívt; a hold kifényesített tányérja átragyog az erdők sílhouttején; alszó férfiak bemozdják a mestereket, és valahol egy balek ifjú szerelmet vall egy vidéki libának, mert azt hiszi, hogy husz ezer forint hozománya van. És valahol messze, prózai lények óvatolják a nyári váltókat.

Uraim és hölgyeim, itt a nyár! Tessék nyaralni. En még egyelőre itthon maradok és estenden megjelenek a marosparti strandon, ahol ugyanazt a közönséget csipdosi estéről-estére a szunyogok elszánt serege, egy vén szunyogkapitány szakértő vezérlete mellett.

Jancsíró.

A hegyaljai motoros elsőbbségi részvényei.

(Felhívás aláírásra.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 18.

Amikor az Arad hegyaljai helyiérdekű motoros vasút részvénytársasága megalakult, a vállalat kikötötte, hogy az érdekeltek csupán törzsrészvényeket jegyezhetnek, míg az elsőbbségi részvények a vállalkozók kezében maradnak. Már akkor felmerült az az óhaj, hogy az érdekeltek is jegyezhesse az elsőbbségi részvényeket, mintbcgy a törzsrészvények legalább egyelőre aligha fognak jövedelmezni.

Azóta ismételten hangot talált ez a kívánság, mire az igazgatóság kijelentette, hogy olyan irányban fog intézkedni, hogy az érdekeltek törzsrészvények 50%-a erejéig elsőbbségi részvényeket is jegyezhesse. Az igazgatóság ennél fogva Henning, Hartwich és társa céggel megállapodásra jutott, hogy egyelőre, 5000 darab 100 korona értékű 5%-os elsőbbségi részvényt bocsát aláírás céljából a közönség rendelkezésére.

Az igazgatóság a következő aláírási feltételeket kötötte ki:

Az 5%-os elsőbbségi részvények ára darabonként 100 korona. Az aláírt összeg 25%-a azonnal, a további 25%-a szeptember hó 15-éig, majd 25% szeptember hó 30-áig és az utolsó 25%-a 1906. évi október hó 31-éig befizetendő. Magától értetődik, hogy az aláírónak szabadságában áll, nagyobb részleteket is, vagy akár az egész aláírt összeget is egyszerre befizetni. Az aláírásoknak az alólírott cégeknél 1906. évi szeptember hó 15-éig meg kell történnie. A törzsrészvényesek részére főtartják az aláírás

elsőbbségének a jogát és az igazgatóságnak jogában áll, hogy tulajgyzés esetén az elsőbbségi részvényeket a jegyzett főösszeg arányában szolgáltatassa ki.

Az igazgatóság az aláírási felhívásban végül kijelenti, hogy a motoros vasút előrelátható megnyitási ideje 1906. évi szeptember hó 1-je és az első üzletév a megnyitás napjától kezdődőleg 1907. évi december hó 31-éig terjed.

MULATSÁGOK.

(=) A nyomdászok nyári táncestélyére, a mely augusztus hó 5-én lesz megtartva, a díszes és izléses meghívók a hét folyamán küldetnek széjjel. Az estély folyamán rendezendő művészi nívóju hangverseny műsorát legközelebbi számunkban közöljük. Akik tévedés folytán meghívót nem kaptak, azok forduljanak ez iránt bármely nyomda s emélyzetéhez.

Tifusz Aradon.

(A fertőzött tej beteg.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 18.

A tavaly előtti borzalmas tifuszjárvány áldozatai után hullatott könyek még jóformán le sem száradtak s már újból kísért a megdöbbentő veszedelem. Egyelőre ugyan még nincs ok nagyobb aggodalomra, de tekintettel arra, hogy a járvány tavaly előtt is váratlanul, hirtelen tört ki, nem tartjuk fölöslegesnek, hogy egyrészt a közönséget, másrészt az illetékes hatóságokat a legnagyobb óvatosságra figyelmeztessük. Ezidőszert csak néhányan fekszenek még tifuszban, ami nyári időben minden évben megtörténik. Miután azonban két megbetegedés olyan eset kapcsán történt, amelynek még érdekes folytatása lesz az illetékes tisztí orvos fegyelmi hatóságánál, miután továbbá most is inficiált tej okozta a bajt, szükségesnek tartjuk, hogy az alábbiakat napvilágra hozzuk:

Ma délután megjelent az Aradi Közlöny szerkesztőségében Horváth József, az arad-ocsanádi egyesült vasutak hivatalnokas előadta, hogy 19 esztendő leánya néhány nappal ezelőtt tifuszban megbetegedett. Noha minden elővigyázati szabályt betartottak a háznál, nyolc nappal ezen megbetegedés után Horváth második leánya is megkapta a veszedelmes bajt. A rendszabályok betartása s a teljes elkülönítés után kizártnak látszott, hogy a leányka nővérétől kapta volna a betegséget.

Horváth József tehát kutatni kezdett az ok után s kutatása eredményre is vezetett, amennyiben kiderítette, hogy a baj oka inficiált tej volt. Az a Szél-utcai majorosné ugyanis, akitől Horváth a tejet vásárolni szokta, nemrégiben meghalt tifuszban. A tejet azonban a leánya tovább is hordotta, azt állítván, hogy anyja tüdőgyulladásban halt meg. A napokban azután a majorosné egyik nagy leánya is tifuszba esett s most is betegen fekszik. Erről is azt mondták, hogy tüdőgyulladása van, de kezelő orvosa elmondotta Horváthnak, hogy mi a baja.

Miután a tifuszos megbetegedéseket a hatósági orvosnak kötelessége ellenőrizni s mivel a szóbanforgó hatósági orvos annyira nem volt vigyázatos, hogy megengedte a tejszállítást egy tifuszos házból: Horváth József a mai napon fegyelmi feljelentést adott be a szóban forgó orvos ellen a polgármesterhez, kérve a vigyázatlanság szigorú megtorlását.

Az aradi választás.

Komjáthy Béla hivatalos jelölt. — Barabás Béla ünneplése. — Steigerwald Alajos visszalépett. — Vihar a függetlenségi pártértekezleten. — Küzdelmes jelölés.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 18.

Az aradi függetlenségi párt végrehajtó bizottsága ma tartotta azt a nagy érdeklődéssel várt értekezletet, amely hivatalos volt az aradi mandátum jelölése dolgában határozatot hozni. Az értekezlet szótöbbséggel akként döntött, hogy Komjáthy Bélát, az országos függetlenségi párt alelnökét hivatalos jelöltül lépteti föl és támogatására az országos központ segítségét kikéri. E jelölésnél mértékadó volt Kossuth Ferencnek azon több ízben kifejezett óhajta, hogy igen szívesen venné, ha Aradvárosa Komjáthyt küldené a törvényhozó testületbe.

Az értekezleten tekintélyes számban voltak olyanok, akik a hivatalos jelölés mellőzését kívánták. Azonban a többség a pártvezetőségnek Keresztes Gyula dr. által előterjesztett indítványa mellett döntött.

Tudósításunk az alábbi:

Egy kis mosakodás.

Az aradi függetlenségi párt végrehajtó bizottsága ma délután 5 órakor Avarffy Imre dr. társelnök elnöklése alatt értekezletet tartott, hogy az aradi mandátumra való jelölés dolgában határozatot hozzon. Az értekezlet jegyzői Tabakovics György dr. és Sáfalvi György voltak.

Avarffy Imre dr. elnök az ülés megnyitása és a június 7-iki értekezlet jegyzőkönyvének fölolvastatása után reflektált arra a vádra, hogy a pártvezetőség tunya, mert nem hívta össze már előbb a jelölő értekezletet. Az összehívás késedelmét azzal okolta meg, hogy Múlek Lajos dr. hazaérkezése után kijelentette, miszerint a pártvezetést ő veszi át és ezért Avarffy nem intézkedett az értekezlet összehívása iránt. Időközben Múlek Lajost a központi választmány választási elnöknek tette meg és ezért Múlek sem intézkedhetett az összehívás dolgában. Végül minthogy Barabás Béla is jelen kívánt lenni az értekezleten, ezt oly napra kellett összehívni, amikor Barabás Aradon időzik és így történt azután, hogy a végrehajtó bizottságot csak mára hívták össze. Az elnökség mindenkor rendelkezésére állott a sajtónak, a fölvilágosításokat mindig megadta és ezért nem szolgált rá a tunyaság vádjára.

Benedek Árpád megjegyzi, hogy a tunyaság vádjára nézve, amelyre ő illetve a pártvezetőséget, az értekezlet végén fog az elnök szavaira reflektálni, nehogy most az értekezlet szolemnitását, Barabás Bélának most következő ünneplését apró-cseprő ügy előhozakodásával megzavarja.

Avarffy Imre dr. elnök ezután a következő szavakkal vezette be a képviselőjelölést:

— A mai összejövetel tárgya a képviselőjelölés. Bizom polgártársaim hazaszeretében, jól megfontolt cselekedeteiben, hogy mindaz, amit a polgárság tenni fog, minden körülmények között megfelelő lesz. Kérem polgártársaimat, hogy amennyire lehet, legyenek tárgyilagosságok, és tegyék félre a ciztatosságot, a torzsalkodási vágyat. Ezeknek figyelembe vételével kérem polgártársaimat, hogy ejtsék meg a jelölést.

Kabdebó János dr. azt a kérdést teszi az elnökséghez, hogy a végrehajtó bizottság jelölésé-
avagy csak javaslatot terjeszt a közgyűlés elé.

Fölkiáltások: Jelöl, jelöl! Tehát ez alapszabályszerű joga a végrehajtó bizottságnak?

Avarffy Imre dr. elnök: Igen.

Vicser Lajos: A polgárság jelöl, ez neveltséges!

Barabás üdvözlése.

Keresztes Gyula dr. kifejti, hogy a jelölés kérdése előtt a végrehajtó bizottság előtt igen fontos tény áll, amelynek következménye a jelölés. A mai végrehajtó bizottság ülésének tárgya Barabás Béla lemondása is. E lemondás fölött egyszerűen átsikarí nem lehet. (Élénk helyeslés.) Azt a politikai pályát, amelyet Barabás 30 éven át befutott, egyszerűen mellőzni nem lehet, a fölött a pálya fölött, mondotta Keresztes, nekünk, Barabás testvéreinek, barátainak, fiainak egyszerűen napirendre térni nem lehet.

Egyike vagyok azoknak, akik ismerik Barabás politikai pályafutását, azt a 30 esztendő, melyen át a 48-as lobogó alatt híven, rendületlenül és fáradhatatlanul kitartott. Ismerem a multját, amikor az ország egyetemi ifjúságát vezette a budapesti vértanúk, Batthyányi, Forinyák sirjához, ahol a lelkes ifju ajkairól merészen, szépen hangzott el a 48-as eszmék dicsőítése. Ismerem a multat, amikor Barabás e függetlenségi párt megalapításánál erőlyes tevékenységgel közreműködött és ott volt, mint erős harcos az első győzelemnél is, amikor Náray Lajost Aradváros képviselőjévé választottuk. És ismerem azt a multat, amikor Barabás Béla, Aradváros legkeresettebb fiatal ügyvédje otthagyja irodáját, a nagy jóvedelmet és vándorapostola lesz országszerte azoknak a dicsőséges eszméknek, amelyek a mi lobogónkra már akkor fölírva voltak. E fáradtságos vándorutján fényt, dicsőséget és hirt hozott erre a városra és pártunkra. Ismerem azt a multat, amikor lázas, kitartó munkával a legnehezebb napok idején küzdött, nem törődve semmivel, Magyarország függetlenségéért és ismerem azt a multját, amikor ő kiváló egyéniséggel megdöntötte a nagy bálványt szülőföldjén. És végül ismerem azt a közelmultat, amikor az ő neve volt képes Aradvárosában letörni a nagy hatalmat és diadalra vinni a 48-as lobogót.

Kedves Barabás barátom, örülök, hogy itt vagy. Nem hízélgésképen, hanem a szeretet, a nagyrabecsülés hangján nyíltan kimondom, hogy te ott vagy az első között, a te pályafutáson nem találai a legkisebb makulát. Te rendületlenül, hozzáférhetlenül, bátran, nem törődve testvérrrel, baráttal, egyenesen mentél az után a zászló után, amelyet 30 év előtt mint az ifjúság vezére kezébe vettél és amely zászlóra Magyarország függetlensége van fölírva. A te nemes, igaz, becsületes politikai jellemet merték meggyanusítani, megrágalmazni. (Fölkiáltások: Dicsőőség, alávalóság!) Mi, akik ismerünk, tudjuk, hogy te ott vagy Magyarország vezérei között és nagy érdemed van abban, hogy az ország sanyaru, zsibbasztó helyzetéből kikerült. Te ott leszel a jövőben is a vezérek között, amikor azok, akik megrágalmaztak, még mindig a sárban fognak fetrengeni.

Indítványozom, hogy a végrehajtó bizottság fejezze ki sajnálkozását Barabás Béla lemondása fölött, adjon kifejezést Barabás irányában végtelen ragaszkodásának, nagyrabecsülésének

és szeretetének és ezt jegyzőkönyvben örökítse meg. De én ezzel még nem elégszem meg. Tudom azt, hogy Barabás nagy küzdelmek előtt áll, de tudom azt is, hogy ha van valakinek joga Barabáshoz, úgy első sorban nekünk van. Ő nem a mi fiunk, ő a mi mesterünk. Tudom, fájdalommal látom, hogy pártunkban némi viszály, széthúzás van, de tudom azt is, hogy ha zászlónkra ismét Barabás neve kerülne föl, akkor fényes győzelemre vinnék. Indítványozom, kérje föl a párt Barabást a képviselőjelöltség elfogadására és újra fényes győzelmet fogunk vele aratni.

Barabás és a spiclik.

A lelkes éljenzés és helyeslés által sűrűn megszakított beszéd után Barabás Béla emelkedett szólásra és a következőket mondotta:

Igen tisztelt végrehajtó bizottság!

Kedves barátaim!

Én most Budapesten igen heves és elkeseredett küzdelem előtt állok, amelybe belesodort egy egyszerű emberi tévedés. Főlemelt fővel, férfias büszkeséggel végigjáróm a küzdelem kálváriáját és most csak átutazóban vagyok Aradon. Végtelenül jól esett lelkemnek, hogy barátaim meleg szeretete környez szülővárosom talaján. Ma néhányan eljöttek lakásomra és a Keresztes Gyula által oly ékesen, meghatóan és lelkesen elragadóan előadott óhajta már ott is nyilvánították előttem. Épen azért jöttem ide, hogy bár nekem is, mint akármelyiteknek joga van a párt ügyeinek intézésében részt venni, mégis lelkületemnek az volt a meggyőződése, hogy a mostani választási küzdelemtől a lehető legtávolabb tartsam magam. Sőt még az a szerencse sem érhet, hogy 26-án eljőjék szavazati jogomat gyakorolni, mert odafele kell lennem választóim között. Ezzel egyuttal azt is akarom jelezni, hogy én Aradváros választóközönségének határozata előtt készséggel, lelkem igaz érzésével hajlok meg és bárki kerül ki győztesen az urnából, becsületes társként fogadom magam mellé, hogy ne csak édes hazánkért, hanem Aradváros jólétéért is küzdjön. Rajtam nem fog változtatni, hogy Arad képviselője vagyok-e vagy sem, mert érzem, hogy Arad fia, a ti testvéreitek, barátotok vagyok. (Zajos éljenzés.)

Ha volnának ebben a városban, akik gyalgó tévedésemből kifolyólag követ dobának reám, jusson eszükbe, hogy mily keserves pályát futottam be, mily keserves megállani azon a polcon, ahova a sors juttatott. Nem nehéz föllemelkedni magas polcra, de megmaradni azon állhatatosan és rendületlenül, ez az élet nehézsége. A szeretetnek és bizalomnak jelét, amely a jegyzőkönyvben meg fog örökíttetni, hálás szívvel és köszönőttel elfogadom, a másik dolog fölött pedig, amelyet Keresztes barátom indítványozott, térjék napirendre. Ne jelöljete engem az aradi mandátumra, mert ez ártana nekem, budapesti ellenfeleim csak lesik az alkalmat, hogy elmondhassák: Ime, Barabás megint Aradra pályázik. Vegyéték le a napirendről jelölésemet, hagyjatok nyugodtan menni az utamon, az én otthonom ugyanis Arad.

Hallom, hogy budapesti ellenfeleim magánügyeim iránt is tudakozódnak, és spiclik járnak utánam, kik vagyoni viszonyaim iránt is érdeklődnek. (Föllelem ugyan tudakozódhat-

nak, a házamat már 1891-ben építteltem.) Amikor egy tisztességes multtal szemben ilyen alávaló eszközökkel dolgoznak, ne terheljétek meg választási küzdelmemet azzal, hogy most a jelöléssel megajándékoztok. Kijelentem, hogy maradok, ami voltam: testvéretek, barátotok, de térjétek napirendre jelölésem fölött.

Komjáthyt ajánlják.

A Barabás beszédét követő zugó éljenzés megszűntével Keresztes Gyula dr. emelkedett szólásra.

— Nehéz most a helyzetem, amikor lehetetlenné vált szívem leghőbb vágya, amit őszintén kívántam, ami ideálom volt: Barabás jelölése. Most előttünk áll az a feladat, hogy Aradváros függetlenségi pártját együvé tartsuk, összetömörítsük, miután a Barabás által előadott okok kényszere előtt meg kell hajolnunk, nehogy tápot adjunk a budapesti kerületben tág térre talált gyanúsításoknak.

Az aradi függetlenségi párt, amikor még kicsi és gyöngye volt, a mult küzdelmeiben mindig egyöntetűen, tömören állott ki a küzdőterre. Most, amikor a pártnak nagy hatalma van, most engedjük ezt az erőt elzúlni és széjjel menni? Ennek megakadályozása hozott engem ide a közharcosok sorába, nehogy elenségeink mosolyogva nézzék a köztünk dúló harcot és viszályt. Ha a párt hivatalosan nem jelöl, akkor a viszály tág mezőre talál. (Élénk helyeslés.) A pártnak ki kell adni a jelszót: ez a mi jelöltünk, ezért szállunk síkra. Tiszteljük az egyéni szabadságot, joga van mindenkinek jelölni és föllépni, de a pártnak mint ilyennek meg kell mutatni az utat, melyen a pártnak ma haladnia kell. Ezt a meggyőződést hangoztatom és ezért rátérek arra, hogy a párt igenis jelöljön és megmondom, hogy kit jelöljön. Ezért a következő indítványt teszem:

Aradváros színtiszta függetlenséget léptessen föl, mert szegény volna Aradvárosára, ha pártonkívüli jelölt fölléptetéséről csak szó is lehetne. Ugyan jelöltet állítsunk föl, aki a függetlenségi párt nehéz küzdelmeiben híven, kitartóan harcolt és nem vonult vissza egy percre sem. Harmadik nézetem, hogy Aradvárosához méltó jelöltet állítsunk, aki fényes tehetségével, nagy tudásával és széles látókörével díszére válik nekünk is, a parlamentnek is. Nem árulok zsákban macskát. Pártunk néhány tagja fölment az irányító körökhöz, hogy tanácsot, véleményt kérjenek. Én nem voltam ott, de az ott kapott irányítás, utmutatás hat az én lelkemre is, mert az a férfi, akit ajánlottak, odaváló a parlamentbe és büszkeségünk lesz nekünk. Az a férfi Komjáthy Béla. Indítványozom, hogy az aradi függetlenségi és 48-as párt lelkesedéssel Komjáthy Bélát kiáltssa ki jelöltül.

Nem kell Komjáthy.

Az értekezleten most kerekedett az első vihar. A többség hosszan és lelkesen tapsolt és éljenzett, a kisebbség pedig épol hangosan zúgott és elégedetlenkedett.

A kisebbség sorából ekkor fölemelkedett Szalay Arnold dr. és a következő beszédet mondta:

— Tisztelt végrehajtó bizottság! Amint Barabás Bélának és Keresztes Gyulának itt Aradvárosában ringatták bölcsőjét, úgy az enyémet is és ezért híve vagyok annak az irányzatnak, hogy idegen embereket, amikor mandátumról vagy hasonló megítélésről van szó, ne portáljunk. A multban akárhányszor szemünkre vetették, Aradváros közönsége szegénységi bizonyítványt állít ki magáról, hogy nem talál magához méltó aradi férfit, akit a parlamentbe küldjön. Keresztes Gyulát magánaton megkínálták a jelöltséggel, de ő nem vál-

lalta. Pedig ha vállalta, egyhangulag megválasztottuk volna.

Az én indítványom az, hogy a párt, mint ilyen, hivatalos jelöltet ne állítson. Először azért, mert nincs, ki ellen, másodsor, mert a párt-egység épen így menthető meg. Kérdem mi ok van arra, hogy fölegéből hozzunk jelöltet, amikor vannak Aradon elvű vezérek és katonáink, akik becsületesen követelik a függetlenségi zászlót. Komjáthy Bélára van még egy megjegyzésem. Ez a megjegyzés nem akar sértő lenni, a lapokban olvastam és úgy szól, hogy Komjáthy áruló volt.

Vihar.

E szavakra nagy kavargás támadt a teremben. Az elnöki asztal melől és a széksorokban többen fölugrának és szenvedélyes hangon követelik Szalay rendreállítását és a sértő kifejezés visszavonását.

Avarffy Imre dr. több ízben is aposztrofálta Szalayt:

— Visszavonja vagy sem?

Nagy Sándor dr. felkiált:

— Ne sértogessen, sértéseket nem tűrünk!

Avarffy Ferenc dr. is felugrik és odakiáltja Szalaynak:

— Távozzon el ne sértsen!

A leghangosabb azonban Schwarz Jenő dr., aki az elnök melletti székről felpattan és egyre azt kiáltja:

— Vonja vissza, vonja vissza!

Szalay Arnold dr. a zaj lecsillapultával hangsúlyozta, hogy nem akarta Komjáthy megsérteni, csak a lapok közleményére hivatkozott. Kéri különben Barabást, hogy mondja meg, hogy igaz-e ez a híresztelés vagy sem. Ha Barabás fölvilágosítja, akkor készséggel visszavonja. Kossuth Ferenc ajánló levelére megjegyzi, hogy az sem hideg, sem meleg és csak amellett bizonyít, hogy Kossuth Ferenc nemes ember, aki minden pártembere iránt tisztelettel és szeretettel viseltetik.

Nekem, fejezte be beszédét Szalay, egy ember, Barabás Béla mérvadó. Jelentse ki, hogy nem igaz, mintha Komjáthy Béla sugta volna be a koalíció legtitkosabb dolgait Fejérváry Gézának.

Indítványozom, hogy a párt idegen embert semmi körülmények között ne jelöljön és engedje meg, hogy a polgárok legjobb meggyőződésük szerint válasszanak, mert ezzel a párt-egység megmenthető. Kérem az elnökséget, hogy a régi gyakorlathoz híven, a végrehajtó bizottság vigye határozatát a párt közgyűlése elé és ha ez is Komjáthy Béla jelöltsége mellett foglal állást, úgy én is alávetem magam a határozatnak és magam is kiáltom: éljen Komjáthy Béla. Ezért indítványozom, hogy sürgősen hívják össze a párt közgyűlést. (Élénk ellentmondás és helyeslés.)

Komjáthy védelme.

Avarffy Imre dr. elnök hivatkozik arra, hogy a két legutóbbi választáson is csak a végrehajtó bizottság jelölt. Közgyűlést akkor sem tartottak.

Keresztes Gyula dr. kifejti, hogy a régebbi időkben csakugyan összehívták a párt közgyűlést. Az utóbbi évek gyakorlatát nem ismeri, de irányadó ránézve az elnöki nyilatkozat. Ha Szalay Arnold annyira respektálni akarja a közgyűlést, akkor mért előzte meg a végrehajtó bizottság döntését a tegnapi jelöléssel.

Szalay Arnold dr.: Hát Schwarz Jenőnél mit csináltak?

Keresztes Gyula dr.: Az magánbeszélgetés volt, a jelölést idehoztuk. Pártunkbeli hivatalos személyek, például Szalay Arnold III. kerületi elnök, kiléptek a porondra, holott be kellett volna várni a bizottság határozatát. Ezen a hé-

ten — folytatta beszédét Keresztes — elég szomorú harcunk lesz, amikor egymás ellen tüzelni és izgatni fogunk, hagyjuk hát most a személyi vitát. Én is tudnék Szalay jelöltje ellen személyi motívumokat felhozni, de nem teszem. A Komjáthy ellen hangoztatott vád alaptalanságát misem bizonyítja jobban, mint az, hogy Kossuth Ferenc bizonyára nem ajánlotta volna Komjáthyt, ha a vádból csak egy szó is igaz lenne.

Nagy Sándor dr. előadta, hogy Keresztes Gyula elmondta már mindazt, amit ő akart, csak azt jegyzi meg, hogy semmi személyes invektívát nem fognak alkalmazni. Szalay Arnold, aki mindig a párt önzetlen, tiszteletre méltó harcosa volt, nagyon rosszul van informálva Komjáthy Béla szereplését illetőleg. Komjáthy nem lépett ki a függetlenségi pártból, hanem csak kifejtette, hogy a koalíció fogalma alatt a pártok olyan szövetkezését érti, amely az egyes pártok programjának megvalósítására törekszik. Minthogy azonban a koalícióban olyan párt dominált, amely neki nem tetszik, elégedetlenségének adott kifejezést. De ez nem árulás. A jelölés kérdése azért nem vihető a közgyűlés elé, mert az nincs a közgyűlés taxatív felsorolt teendői között. A közgyűlés a programbeszéd meghallgatására hívandó össze.

Szalay Arnold dr.: Majd szünetre!

Nagy Sándor dr.: Igenis, szünetre. Meggyőződésem szerint személyi kérdésben kapacitálni ugysem lehet, ezért kérem az elnököt, hogy bocsássa szavazás alá a kérdést.

Barabás Komjáthyról.

Barabás Béla személyes kérdésben Szalay Arnold aposztrofálására kijelenti, hogy miután Szalay csupán a lapok közleményeire alapította vélekedését Komjáthyról, már ezért is napirendre lehetne térni Komjáthy árulása fölött. Hiszen a lapok pártállásuk szerint írják és kommentálják a dolgokat.

— Én, folytatta fölszólalását Barabás, soha elölőleg nem nyilatkoztam Komjáthyról és nem is fogok így beszélni. Ha pártügyekben valaki esetleg erősebben dolgozik, mint a másik, az lehet vérmérséklet dolga, de hamis következtetéseket vonni nem szabad. Komjáthy árulására vonatkozólag semmiféle nyilatkozatot nem tehetek.

Most föllélt Szalay Arnold dr. és a következő nyilatkozatot tette:

— Nem akartam megsérteni Komjáthyt, hiszen nem is ismerem. Nem is állítottam saját személyemben azt a ténykedését, hanem csak mint lapközleményt. Barabás Béla szavai után ezennel visszavonom a sértő kifejezést és ha Komjáthy Béával találkozom, tőle is bocsánatot fogok kérni.

Ez a nyilatkozat minden oldalon élénk helyesléssel találkozott. Honorálták is az elajta közbeszólásokkal:

— Ez lojális eljárás.

— Nagyon lovagias nyilatkozat.

Szalay végül indítványozta, hogy a végrehajtó bizottság jelölésének jóváhagyása céljából sürgősen hívják össze a közgyűlést.

Rövid beszédben Benedek Árpád indítványozta a közgyűlés összehívását és annak eldöntését, hogy helyi jelölt legyen-e vagy sem, miután az utóbbi években az volt a törekvés, hogy aradi férfit küldjön a párt a parlamentbe.

A szavazás.

Zima Tibor azon kijelentése után, hogy a Steigerwald-párt tegnap nem jelölt, hanem csak megkeresést intézett a végrehajtó bizottsághoz Steigerwald jelölése érdekében és Fiser Lajos fölszólalása után Avarffy Imre dr. elnök sza-

vázásra tette föl a kérdést, hogy elfogadja-e az értekezlet Keresztes Gyula alábbi indítványát!

Az aradi függetlenségi és 48-as párt Komjáthy Béla személyében hivatalos jelöltet állít, akinek támogatását a párttagok kötelességévé teszi.

Az indítvány elfogadásával természetesen elesnek a többi indítványok.

A szavazás megkezdése előtt Műlek Lajos dr. kijelenté, hogy mint a július 26-iki választás elnöke, tartózkodik a szavazástól, mert mint választási elnök, semmi befolyást sem akar gyakorolni.

Avarffy Imre dr. elnök ezután elrendelte a névszerinti szavazást, amelynek eredménye a következő volt:

Az indítvány elfogadása mellett szavaztak:

Ausztrovi László dr., Avarffy Ferenc dr., Bisztriczky József, Bokor Alajos, Csécsi Imre, Domonkos Lajos, Dáni János, Endes Dániel, Ferdinand Demeter, Gutzjahr Mihály, Hartmann Béla, Keresztes Gyula dr., Kirle Antal, Kosztka Emil, Kovács Vince, Mittler József, Nagy Kálmán, Nagy Sándor dr., Nikolics Sándor, Ravasz Imre, Péterffy Antal, Priegl István dr., Pollák Vilmos, Schwaroz Jenő, Somló Armin dr., Steiner Ferenc, Sugár Jenő dr., Szántay Béla, Szondy János, Tabakovics György dr., Tiszti Lajos, Velosov Géza dr., Vincze Miklós, Weisz Farkas.

Az indítvány ellen szavaztak:

Blaskovics Antal, Barcza István, Gábor András, Jankovics György, Kabdebo János dr., Karczag Sándor, Klein Ignác, Löwy Mór, Marek Samu, Maresch Gyula, Rothmüller Ferenc, Singer János dr., Söfalvi György, Schwarz Zsigmond, Sebesy Ferenc, Szalay Arnold dr., Tatros József, Vizer Lajos, Wagner József és Zima Tibor.

Avarffy Imre dr. erre kihirdette az eredményt, mely szerint az indítvány mellett 38-an, az indítvány ellen 20-an szavaztak és így az értekezlet 13 szótöbbséggel kimondta, hogy Komjáthy Béla az aradi függetlenségi párt hivatalos jelöltje.

Komjáthy Bélát az alábbi sürgönyben értesítették a jelölésről:

Komjáthy Béla

Felsőföldi Szovát.

Az aradi függetlenségi és 48-as párt végrehajtó bizottsága mai ülésén nagyságodat nagy lelkesedéssel képviselőjelöltül kiáltotta. Midőn a párt nevében ezt örömmel közlöm, kérem nagyságodat, hogy a jelöltség elfogadásáról engem értesíteni és programbeszédét vasárnap délelőtt megtartani szíveskedjék.

*Avarffy Imre dr.,
pártelnök.*

A Komjáthy párt ma már a Központi-szállóban pártirodát nyitott.

Hönig Ottó az iparosok nevében bejelenti, hogy Steigerwald Alajos visszalépett a jelöltségtől és hogy az iparosok a hivatalos jelölthöz csatlakoznak.

Üdvözlét Kossuthnak.

Az értekezlet végül az alábbi sürgönyt küldötte Kossuth Ferencnek:

Nagyméltóságu

*Kossuth Ferenc
miniszter urnak*

Budapest.

Az aradi függetlenségi és 48-as párt mai ülésén Komjáthy Bélát nagy lelkesedéssel hivatalos jelöltjéül kiáltotta. Midőn erről Nagyméltóságodat értesítjük, kérjük nagybecsű támogatását, egyben biztosítván Nagyméltóságodat mélységes bizalmunkról és szeretetünkéről.

Avarffy Imre dr., elnök.

Hasonló tartalmu sürgönyt küldtek Juszth Gyulának, a képviselőház elnökének is.

A többi jelöltek.

Szabó Zoltán hír szerint, minthogy a függetlenségi párt hivatalos jelölése már megtörtént, nem vállal jelöltséget.

Fényes Samu dr. pártja pénteken este fél 9 órakor nagygyűlést tart a Központi-szálló dísztermében. A gyűlésen Vásonyi Vilmos dr. és Kadosa Marcell is megjelenik.

A Müller-párt ma esti értekezletéről lapunk más helyén számolunk be.

A polgármester hirdetménye.

Aradváros h. polgármestere ma a következő hirdetményt bocsátotta ki:

Hirdetmény.

Arad szab. kir. város választókerületében az időközi országgyűlési képviselő választásra határidőül 1906. évi július hó 26-ik napját kitűzzük.

A szavazásra a városház délnyugati fő dzsinti sarokterme és az északnyugati földszint oldalterme lesz berendezve.

Az I. sz. vagyis a délnyugati szavazatszedő helyiségben (nyilvánlatási hivatal) szavaznak a belvárosban összeírt választók.

A II. sz. vagyis az északnyugati szavazatszedő helyiségben (Számvevőli hivatal) szavaznak a tanyákon, Erzsébet, Sarkad, Gáj, Sága külvárosokban és a Poltura városrészben összeírt választók.

A választási eljárás reggel 8 órakor veszi kezdetét.

A szavazás a választói igazoló lap előmutatása mellett nyilvánosan élő szóval történik.

Az igazoló lapok csak a személyesen jelentkező választóknak adhatók ki és pedig a belvárosi, az Erzsébet és Sarkad külvárosi választóknak 1906. évi július hó 22. 23. és 24. éj délelőtt 9—12, délután 3—5 óráig a városház emeleti tanácstermében, a tanyák, a Gáj és Sága külvárosi, egy a Poltura városrészi választóknak ugyancsak a fentebbi napokon és időben a Gáj külvárosi rendőrkapitányi hivatal helyiségében.

A választás napján, azaz folyó évi július hó 26. án az igazoló lapok a városház főbejárata alatt lesznek a választók által átvenetők.

Választási elnök és egyúttal az I. sz. szavazatszedő küldöttség elnöke: Dr. Műlek Lajos, jegyzője dr. Schütz Henrik, választási helyettes elnök és egyúttal egyik szavazatszedő küldöttségi elnök dr. Steinhardt Mór, szavazatszedő küldöttségi helyettes elnök: dr. Priegl István és dr. Velosov Géza, helyettes jegyzők: dr. Somló Armin, dr. Sugár Jenő, dr. Szegő Hugó és dr. Momák Döme.

A szavazó helyiségekben csak a szavazatszedő küldöttség tagjai, a jelöltek bizalmi férfiai, a szavazók személyazonosságának ellenőrzésére kirendelt hatósági közegek s a jegyzők mellé rendelt írások, egy a szavazásra berosztott választók lehetnek jelen.

A választóknak a választásnál semminemű fegyverrel vagy bottal megjelenni nem szabad.

A szavazatszedő helyiségekbe csak is azok bocsátatnak be, akik igazoló lapjukat felmutatják, vagy akikre nézve az igazoló lap hiányában a városházi bejáratoknál felállított hatósági közegek igazolják, hogy az országgyűlési képviselő választók névjegyzékébe beíratatnak.

Kelt Arad, szab. kir. város központi választmányának 1906. évi július hó 14. én tartott üléséből.

*Varjasz Lajos,
h. polgármester,
közp. választ. elnök.*

IRODALOM ES MŰVESZET.

A színház műsora:

Csütörtök: A zsába, bohózat. Hegedűs Gyula vendégfellépésével.
Péntek: Leányka, operett. Bemutató előadás.
Szombat: Leányka, operett.
Vasárnap: Leányka, operett.

A művészet Krözusai.

— Óriási fellépési díjak. —

Egy angol folyóirat érdekes cikket közöl a színházi csillagok fizetéséről. A legnagyobb

tiszteletdíj, melyet valaha operaénekesnő kapott, 30.000 korona egy estére s ezt az óriási összeget Patti Adelina kapta.

Patti után Jean Reszke következik. Mikor először ment Amerikába, 6000 koronát fizettek neki egy fellépésért. Fizetése rohamosan növekedett, csakhamar 14.400 koronát kapott esténként és a direktor szívesen fizette meg ezt a horribilis összeget. Reszke jelenleg Párisban lakik és énekórákat ad tizen négy tanítványnak 150 koronáért óránként.

Melba asszony egyike azon énekesnőknek, akik ma már nem keresnek annyi, mint valaha, de még most is kap egy estére 6000 koronát. Ugyanennyi fellépési díja van Sembrich Marcellának is New-Yorkban. A szezon alatt rendszerint 30-szor lép fel és két hangversenyt ad, melyek mindegyike 6000 koronát hoz. Így neki az amerikai téli szezon 240.000 koronát jövedelmez.

Lillian Nordica éveken át esténként 6000 koronát kapott, most valamivel többet fizetnek neki, de viszont kiadásai is növekedtek. Nordica asszony különben igen jó üzleti szellem s egyike a leggazdagabb színésznőknek.

Emma Cames jövedelme sohse érte el a 6000 koronát esténként, fizetése 5000 korona körül ingadozik. Calvé asszony évi rendes jövedelme 240.000 koronára rug.

A férfiak közül, a cikk szerint, Heinrich Knote és Caruso huzzák a legnagyobb fizetést. Ezek az urak esténként 6000 koronán alul nem énekelnek, de rendszerint többet is kapnak.

A zongoraművészek közül Paderewski keres a legtöbbet. Ő Amerikát több ízben bejárta s egy szezon alatt 900.000 koronát keresett. Egy szezonban a bevétele állítólag az egy millió kétszáz ezer koronát is meghaladta.

Kubelík egy hangversenyért 3000 márkát kapott. Kubelík után következik Hofmann József. A többi művész közt is igen sok olyan van, aki esténként megkapja az 1800 koronát, ami elvégre szintén nem megvetendő honorárium.

* Hegedűs Gyula vendégjátéka. A Henry Bernstein féle Baccarat című nagysikerű színműben lépett fel ma Hegedűs Gyula a színház vendége. A parvenü Leboury Charles báró szerepét adta az ő utólréhetetlen művészetével, olyan tónusban, amelyből sokat tanulhatnának Aradon. Maga volt a természetesség. Nem is játszott, hanem élt a színpadon. Holnap a Zsába című bohózatban lép fel utoljára Hegedűs.

* Színházi cenzura Aradon. Az aradi jelöltek egyike, Fényes Samu dr. színműről, az aradi színházhoz nyújtotta be „Szegények és gazdagok” című legújabb darabját. Minthogy az olyan daraboknál, amelyeket a fővárosban nem adtak elő, a színházigazgató visszautasítása értelmében az előzetes bírálati jog a színházi bizottságot illeti meg, Szendrői Mihály beterjesztette a darabot a bizottsághoz. A színházi bizottság mai ülésén a színmű előlévása után a darab előadását engedélyezte. Az új darabot a jövő szezonban adják elő.

* Hegedűs bucsufellépése holnap, csütörtökön lesz a Zsába című bohózatban.

* Leányka. Vard György 3 felvonásos nagy operettjéből ma délután tartották meg a nyári színi körben az első házifőpróbát teljes díszlettel, jelmezekben és a világítási effektusokkal. Az operett, melynek magyaros tárgyú szövege megkapóan szép, különösen zenéileg lesz rendkívül hatásos, de azért igen sok jóízű humoros jelenés is van a darabban. Az I. felvonás Ebesfalván, az erdélyi fejedelem udvarában játszódik. A II. felvonás a f-jedelmi szőlőskert tája a néző elé pazar pompában. Ez a felvonás már kiállításánál fogva is rendkívül hatásosnak ígérkezik. A színpadon 22 méter mélyig óriási szőlőshegy van építve, mintegy

6—7 méter magasságban utakkal a szőlősorok között, s ezeken a szőlőkkel festői jelmezben. A III. felvonás az erdélyi bércek egyik szakadékaiban játszódik. Az operettben a színház egész személyzete részt vesz, úgy, hogy a statisztákkal együtt a II. felvonásban mintegy 100 szereplő van egyszerre a színen. A Leányka első előadása pénteken lesz. Jegyek már váltakozó a színházi pénztárnál.

Óriási bányász-sztrájk Brádon.

A sztrájkolók fenyegetőznek.

(Aradi katonaság kirendelése.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 18

A brádi aranybányákban szünetel a munka. A munkások letették szerszámaikat, mivel a munkabérek alacsony voltak s a munkáslakások körüli mizériák miatt az elkeseredés oly magas fokra hágott, hogy a bérharc elkerülhetetlenné vált. A bányákban ugyan még dolgoznak néhányan, ezeket azonban társaik a munka abbahagyására akarják kényszeríteni. A sztrájkoló munkások száma megközelíti a 800-at. Az elkeseredés oly nagy, hogy a hatóságok kénytelenek voltak karhatalom kirendelését kérni a környékbeliek személybiztonságának megóvására. A sztrájkroló alábbi tudósításunk számol be:

A Rudai 12 apostol aranybányatársaság brádi munkásai között már a tél óta általános az elégtelenség. Még decemberben történt, hogy a munkások elégtelensége folytán *Demián Vazul*, a körös bányai kerület képviselője volt kénytelen közbelépni a sztrájk megakadályozása céljából. *Demián* akkor kieszközölte az igazgatóságnál, hogy a munkások kemény és nehéz munkájukért legalább napi egy korona bért kapjanak. Mikor ez megtörtént, az elégtelenség csillapult ugyan, de érthetőleg nem szűnt meg. Egy korona napibér: az ilyesmi megtermi a szocializmust.

A lappangó elégtelenség azután a napokban nyíltan is kitört. A hunyadkristyóri és a brádi aranybányák munkássága, mintegy 800 ember, béremelést és a munkarend megváltoztatását követelte az igazgatóságtól, amely azonban a kérések teljesítését megtagadta. Erre a munkások sztrájkba léptek.

A sztrájkolók követeléseit s az igazgatóság álláspontja között — ugylátszik, — áthidalhatatlan ellentétek vannak, úgy, hogy a hatósági közegek békéltetési munkálatai nem vezettek eredményre. A munkaadó társulat elutasító viselkedése a szélsőig fokozta a munkások izgatottságát, olyannyira, hogy a hangulat mind fenyegetőbb jellegűt öltött. A sztrájkolók nyíltan is hangoztatják, hogy amennyiben követeléseiket nem teljesítik, óriási károkat fognak okozni a bányákban. Miután pedig a munkások nagyobb mennyiségű dinamit fölött rendelkeznek, a fenyegetések veszedelmeseknek látszottak.

Az óriási sztrájkoló-tábor egész Brád és Kristyór környékét, valamint az Acsev. vonalát nagy károkkal fenyegette, amiről a mai napon táviratilag értesítették az Acsev. aradi igazgatóságát, is. *Pogány Béla*, Hunyadmegye alispánja a tegnapi napon ki is szállott a helyszínére, ahol azt tapasztalta, hogy a csendőrség nem elegendő a fenyegető tömeg ellensúlyozására. Táviratozott tehát a belügyminisz-

ternek, nagyobb számú katonai karhatalom kirendelését kérve.

A temesvári hadtestparancsnokság a belügyminiszter megkeresésére elrendelte, hogy az aradi 33-ik gyalogezred egy százada azonnal utazzék Brádra. E rendelet folytán ma reggel egy kombinált század *Csóbán Mihály* százados vezetésével el is indult Aradról Körösbánya felé. A századhoz, mint szubaltern tisztek, *Hoszpodár Ernő* és *Kastner Guidó* főhadnagyok, *Pfannl Ernő* és *Perrissich Richard* hadnagyok vannak beosztva. Miután azonban a háziezredből még *Kunágotán* is künn van az aratósztrájk miatt egy század s mivel a póttartalékosok hazabocsajtása folytán a létszám amugy is csekély, hadilétszámu század nem mehetett Aradról. Ennek folytán ma Temesvárról a 61-ik gyalogezred egy százada is Brádra utazott. Ma délután érkeztek Aradra, ahonnan az Acsev. vonalán mentek tovább.

Brádon a katonaság megszállotta a bányatelepet, az aranyzuzókat és mosókat, valamint az Acsev állomását is, nehogy a sztrájkolók ezekben kárt teheszenek.

A hatóság folytatja a békéltetési tárgyalásokat. A sztrájkroló újabb jelentéseket küldenek a belügyminiszternek, aki erősen érdeklődik a bérharc lefolyása iránt.

Viharok napja.

Ki a rivát?

Háborúság az Iparosházban.

Arad, július 18

Jaj de magas, jaj de magas ez a vendégfogadó, van-e benne, van-e benne *Steigerwald* párti, *Müller*-párti, *Komjáthy* párti stb. párti szavazó? Van, van. Mindegyikre akár tíz is jut. *Steigerwald Alajos*, a házi gazda megnyugodhat. Nem dől össze az Iparosház. Legföljebb valami kellemetlen szokás kap majd lábra benne. Az, hogy nem a házigazdát éljenzik. *Steigerwald Alajos* megnyugszik a változhatatlanságban. Eszébe jut a tótól szóló közmondás.

Busan néz maga elé: már jönnek a tótok — gondolja magában. Elöl jön az *Avarffy Imre*, utána a *Schvare Jenő*, nem különben *Vince Miklós*, még pontosabban *Tabakovics György*, legpontosabban *Nagy Sándor*. Ő édes titkot hoz a zsebében: *Kosztuth Ferenc* és *Justh Gyula* ajánló levelét. *Komjáthy Béláról*, szólnak elismerőleg és pártolólág: „Kedvelt híveink, mi nem akarjuk véleményeket befolyásolni, de csakis őt választatuk meg.”

Megkondul az elnöki csengetyű. *Avarffy Imre* kezeli. Majd vontatottan beszél. Minden ötödik másodperc-re jut csak egy szó. Arról beszél, hogy mért nem hívták már előbb egybe a végrehajtóbizottságot. Hát először azért nem, mert ő nem volt Aradon, másodsor, mert nem is érezte magát erre feljogosítottnak. Harmadszor azért sem, mert *Barabás* is jelen akart lenni az értekezleten.

— Hát hol van *Barabás*? — kérdezék többen.

— Itt van — adta meg a feleletet a zugó éljenzés.

Idézték *Barabást* és megjelent. Viharos taps, tüntető lelkesedés. Szinte beleszédül az ünneplé. Szerényen ül a jobb oldali pamlagra. Percekig visszhangzott *Barabás* nevével a terem.

Ep jókor jött. *Keresztes Gyula* üdvözli ünneplő beszéddel. És ő felel:

— Spiciket küldtek utánam, hogy vagyoni viszonyaimat kikutassák — dörög.

Néma csend. Mindenki meglepetve hallgatja. Néma csend volt akkor is, amikor kijelentette, hogy nem fogadja el az újból felajánlott jelöltséget. Be-látták, hogy igaza van. *Keresztes Gyula* újból fel-

kel. Ismét képviselőjelöltet ajánl, de most *Jár Komjáthy Bélát*. Többen tapsolnak és éljenének: *Nagy Sándor*, *Müller Lajos*, *Avarffy Ferenc*, *Mittner József* és mások.

Az újságíró asztal mellől azonban felkel *Szalay Arnold*. *Komjáthy* ellen beszél és ilyen kijelentést tesz:

— *Komjáthy Béla* áruló. Nem kell *Komjáthy*, — ha *Nagy Sándor* szerelmes is bele.

Az urak fellélekzettek. Végre szó esett a sérelmről is. Ez az egyetlen oázis ebben a nagy kha-ozsban.

Majd arról beszél *Szalay Arnold*, hogy csak a közgyűlés jelölhet. *Avarffy Imre* tagadja.

— De orvos ur, — szól *Szalay*...

Avarffy Imre tagadólág int.

— De kérem szépen orvos ur...

— Elnök ur — korrigálják mosolyogva, de *Szalay* nem halja meg.

Nagynehezen véget ér a szóváltás. Felkel *Nagy Sándor*, hogy megvédje *Komjáthy Bélát*. *Barabás Béla* is védi, ami annyira meghatja *Szalay Arnoldot*, hogy hajlandó akár bocsánatot is kérni.

— Konstatalem, hogy visszavonta, jelenti ki az elnök.

Végre is a szavazásra kerül a sor. A *Komjáthy Béla* hívei igennel szavaznak. Az első igen *Péterffy Antalé*. Utána még öt igen következik. Az első nemmel szavazó *Blaskovics Antal*. A vége felé *Nagy Sándor* nyugodtan lélekliz fel. *Komjáthy* már biztos. És ugy is volt. Csak husz szavazat volt harminchárom ellen.

— Tizenhárom szótöbbség. Nem a legjobb omen — kiáltja *Szalay Arnold*.

De nem jó omen kell a többségnek, hanem az, hogy felsürgönyözhessek az eredményt az érdekelteknek, akik ebben az esetben elég befolyásos urak. *Avarffy Imre* berekeszti az ülést, de csak most kezdődik az igazi. *Kabdebo János* ingerülten szól:

— Ki épek a pártból.

Szalay Arnold magából kikelve szónokol. *Keresztes Gyula* karonfogja.

— Ne lépj ki, téged sajnálunk. A *Kabdebo Mukit* nem sajnáljuk. Megmondom a szemébe.

Es oda is fordul *Kabdebohoz*:

— Hallod Muki bátyám, téged nem sajnálunk — támadja meg indokolatlanul.

Kabdebo János persze nem hagyja szó nélkül és sok igazságot vág vissza.

Olyan szöharc fejlődik ki, amelyre a legregibb Iparosházak nem emlékeznek. *Nagy Sándor*, *Szalay Arnoldot* kapacitálja, *Szalay Nagy Sándort*. *Kovács Vince* éljen, mert azt hiszi, hogy az éljenzés nem maradhat el. *Avarffy Imre* sürgönyt fogalmaz, *Péterffy Antal* vitatkozik, *Schvare Jenő* és többen *Hönig Ottó* éljenzik, aki olyan kijelentést tesz, hogy *Steigerwald* jelöltséget visszavonják.

— Kilépünk — hangoztatja tovább *Kabdebo János*.

— Vannak többen is, akik ezt hangoztatják. *Nagy Sándor* ekkor már szintén sürgönyt fogalmaz. *Keresztes Gyula* és *Szalay Arnold* az erkélyre vonulnak és úgy vitatkoznak tovább.

Már beesteledett, amikor becsukták a nagyterem ajtaját, utolsónak *Avarffy Imre* maradt több rendbeli üdvözlő sürgönygyel.

Azért dehogy is ért véget a vita. Ugy nőtt, mint a lavina, hét óra tájban már az *Andrássy-tér* is visszhangzott tőle. *Fényes Samu* élvezettel hallgatja *Szegő Hugó dr.-ral* együtt.

— Inter duos litigantes... — gondolta magában.

De akármit lesz, akárhog lesz, annyi bizonyos, hogy a jövő csütörtökiön lesz már képviselője Aradnak, ha ugyan pótválasztásra nem kerül a sor — ahogy azt *Fényes Samu* gondolja.

Szakadás

a függetlenségi pártban. Új pártalakulás Aradon.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 18.

Az aradi függetlenségi pártnak az a tekintélyes része, amely tegnap Müller Károly nevével indult a választási küzdelembe, ma este értekezletet tartott a Vadászkürt-vendéglőben. Az értekezlet elhatározta, hogy a függetlenségi párt végrehajtó bizottságának mai állásfoglalásával szemben Müller Károly pártja kilép a függetlenségi pártból. Az értekezleten, amelyen heves támadásokat intéztek az aradi függetlenségi párt ellen, a jelenlevő Müller Károlyt állandó ovációban részesítették.

Az értekezletről az alábbi tudósítást adjuk:

Leitner Ernő dr. indítványára, az értekezlet vezetésére Vizer Lajos dr. ügyvédet kérték föl. Ezután Vizer Lajos szólalt fel.

— Fogadják köszönetemet — ugymond — a bizalomért, megtisztelve érzem magamat. Mielőtt azonban az értekezletet megnyitnám, szükségesnek tartom, hogy előadjam a végrehajtó-bizottságban történt dolgokat. A végrehajtó-bizottságban Szalay Arnold barátunk, Keresztes Gyula polgártársunkkal szemben, aki önmagát akarta hivatalos jelöltként elfogadtatni, ellenindítványt tett, amely szerint hivatalos jelölt nem kell. S indítványát azzal indokolta, hogy csak így lehet a függetlenségi pártot a szakadástól megmenteni, különben pedig a helyi jelöltek mind függetlenségi, jogosulatlan tehát, hogy idegenbe kalandozunk képviselőért. Szavazásra bocsátatván az ügy, harminchárom ellenünk, husz mellettünk szavazott. (Felkiáltások: tizenhárom szótöbbség; rossz jel.) De ez én rém, t. polgártársak, lehangelőleg nem hat, mert hiszem, hogy a polgárság akaratával szemben nem lehet ide idegen jelöltet becsempészni. A mi jelöltünk egy patricius család sarjadéka, elvűsege, társadalmi állása, az a szeretetet, amely őt körülveszi, biztosít bennünket arról, hogy július huszonhatodikán győzni fogunk. A konzekvenciákat mindenestre le kell vonnunk. Nem marad egyéb hátra, minthogy kilépjünk a pártból s új pártot alakítsunk. (Zajos éljenzés!) Büszkén fogom vezetni azt a pártot, amely Müller Károly nevével megy a küzdelembe. Kérem t. polgártársaimat, szíveskedjenek indítványukat a pártszervezésre vonatkozólag megtenni. Az én véleményem szerint a Mészárovs-féle Magyar Király vendéglőben holnap tartjuk meg az alakuló közgyűlést. (Helyeslés.) Egyben indítványozom, hogy jelöltünket kérjük fel, hogy programbeszédét legkésőbb vasárnap tartsa meg. (Helyeslés.) Isten éltesse a mi szeretett jelöltünket! Eljen Müller Károly! (Zajos éljenzés.) Ezzel az értekezletet megnyitottam.

Elsőnek Szalay Arnold dr. szólott.

— Kijutott nekem ma a harcból, — ugymond — de azért nem érzem magamat elfáradva. Lopni lehet csizmát, aranyat, de ne lopják el az ember legdrágább kincsét: a jogát. Ugy bántak velünk a mi tisztelt elvtársaink a végrehajtó bizottságban, mintha ők lennének a szabadelvűpár: s mi a régi függetlenségi párt. S mi ennek az oka? Mikor Müller Károly lemondott az elnökségről, úgy alakították meg a végrehajtó-bizottságot, hogy abban azok legyenek többségben, akik Müller Károlyba nem valami szerelmesei. Én különben biztosra vettem, hogy Komjáthy lesz a hivatalos jelölt. Eddig a végrehajtó-bizottság csak javasolt, de nem hatá-

rozott és pártközgyűlés elé vitte a dolgot. Harminchárom ember nem varrhat egy város nyakára jelöltet. Hívják össze a közgyűlést — mondtam a végrehajtó bizottságban — s ha a függetlenségi párt a maga egészében Komjáthyt jelöli, én is meghajlok a párthatározat előtt. Kérelmemet visszautasították. Közgyűlést tehát nem hívnak egybe. (Abszolútizmus!) Harminchárom ember akar intézkedni négyezer választó nevében! A Bach-korszakban így jogot nem raboltak. Ki vezeti ezt a pártot? Avarffy Imre, aki a végrehajtó-bizottságban basáskodott s alig akart szóhoz jutni (Gyalázat!) Ez az eljárás sérelme a függetlenségi pártnak. Hónig Ottó odaállt Avarffy Imre elé s kijelentette, hogy az iparosok Komjáthyt támogatják. Hát Hónig beszélhet a saját személyéről, de ne rendelkezék az iparossággal. Hiszem, hogy a polgárság a végrehajtó bizottság önkényes határozatával szemben érvényre fogja juttatni a maga akaratát. (Zajos éljenzés.)

Az értekezlet ezután határozatlán kimondta, hogy kilép a függetlenségi pártból s Müller Károly-párt néven új pártot alakul. Elhatározták még, hogy holnap délután hét órakor a Magyar Király vendéglőben alakuló közgyűlést tartanak, amelyre a polgárságot falragaszok és kiáltványok útján meghívják. Ez alkalommal választják meg a vezérő-bizottságot és a párt tisztikarát. A Müller-pártnak eddig pártirodája nincs, holnap erről is gondoskodnak.

Több felszólaló nem jelentkezőn, Vizer Lajos elnök az értekezletet bezárta.

Az értekezleten jelen voltak: Vizer Lajos elnök, Müller Károly, Szalay Arnold, Leitner Ernő dr., Müller Gyula, Institoris Lajos, Berán Béla, Reiner Sándor, Tefner Ignác, Kiss Ferenc, Tóth Mihály, Löwy Ignác, Forgách József, Labovits Mihály, Steinitzer Miksa, Blau Samuel, Sebesy Ferenc, Rothmüller Ferenc, Oláriu Jusztián, Gásza Károly, Schwarz Pál, Kovács István, Sárga Lukács Károly, Herzog Gábor, Schwarz Lajos, Horváth Károly, Hermann Béla, Borlodán Vazul, Opreán Péter s még többen.

Az új pártalakulásra a következő meghívót bocsátotta ki Müller Károly pártja:

A Müller-párt nagy szervező-bizottsága holnap csütörtökön este nyolc órakor a Magyar Király-hoz címzett vendéglőben ülést tart, amelyen a régi függetlenségi és 48-as párt újra szervezkedik.

Tolvaj aradi magánhivatalnok.

(Ellopott gyémántfüggő.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 18.

Szenzációs tolvajlasi eset foglalkoztatta ma az aradi rendőrséget. A tolvaj egy előkelő aradi cégnek irodavezetője, aki a cégtől, olyan fizetést huz, amely nagyobb igények kielégítésére is elégséges. Hogy mi vitte rá a fiatalembert a lopásra, azt egyelőre nem sikerült kideríteni. Az esetről alábbi tudósításunk szól:

Kedden reggel egy Adolf nevű, Aradon közismert hordár állított be az Aradi Ipar- és Népbank zálogosztályába s egy briliáns fülbevalót adott át a becsűsnek. A becsűs megvizsgálta a fülbevalót és megállapította, hogy az kilencszáz korona értékű:

— Mennyit kér érte? — kérdezte a hordártól.

— Bármilyen összeget elfogadok — volt a válasz.

A becsűs erre háromszáz koronát utaltatva nyozott ki. Délután négy órakor megjelent a zálogházban Valenta József detektív, hogy —

mint naponta — átvizsgálja az sznap elzálogosított ékszereket. A detektív meglátván a hordár által elhozott fülbevalót, kijelentette, hogy ez a tárgy gyanús, mert éppen aznap érkezett jelentés Szegedről, hogy ott egy briliáns fülbevalót elloptak. Egyben megkérdezte, hogy ki hozta a zálogházba a fülbevalót. A becsűs megadta a felvilágosítást, mire Valenta az Adolf nevű hordár állomáshelyére, a Városi-kávéház elé ment, ahol kérdőre vonta a hordárt, hogy ki bizta meg a fülbevaló elzálogosításával?

— Egy sötétruhás szalmakalapos fiatalember — válaszolt a hordár. — Még most is nálam van a pénz és a zálogcédula. Azt mondta, hogy délután három órakor eljön érte, de nem jött.

— Maradjon itt, szölt a hordárnak a detektív és a Városi kávéházból telefonált a rendőrségre, hogy küldjenek ki még egy detektívet. Csakhamar meg is érkezett Mátyás detektív, mire mindketten félrevonultak és lesbe állva várták a fiatalembert. A detektívek esti nyolc óráig álltak lesben, de a fiatalember nem jelentkezett. Erre meghagyták a hordárnak, hogy rögtön menjen haza és ma reggel nyolc órakor álljon ismét állomáshelyére.

A két detektív ma ismét megjelent és utasítást adván a hordárnak, lesbe álltak. A fiatalember azonban ma délelőtt sem jelentkezett. Délután két órakor érdekes fordulatot vett az ügy. Kint, hogy a fülbevalót nem Szegeden, hanem Aradon lopták el. A rendőrségen ugyanis megjelent Binéth Adolf Petőfi-utcai borkereskedőnek neje és előadta, hogy kedden ebédlőjének asztalára tette a fülbevalót és mikor délután kereste, már eltűnt az asztalról. Eleinte azt hitte, hogy elkallódott a szobában, de hosszabb kutatás után sem találta meg. Cselédjét is elővette, de ennek holmijában sem találta meg a fülbevalót.

Mialatt Binéthné a rendőrségnél előadta az ügyet, előkerült a fülbevaló tolvaja. A fiatalember délután két órakor megjelent a Városi kávéház előtt és magához intette az Adolf nevű hordárt.

— Tegnap nem jöhettem, beteg voltam — mondta. — Jöjjen a Fehér Kereszt kapujába.

Erre mindketten a kapu alá mentek, ahol a hordár az utasítás szerint átadta a fiatalembernek a pénzt és a zálogcédulát. Ebben a pillanatban ott termelt Mátyás detektív és a fiatalembert karonfogva, rákiáltott:

— A törvény nevében letartóztatom. Kövessen a rendőrségre.

A megrémült fiatal ember szó nélkül követte a detektívet. A rendőrségen a tolvajt Szecepkovszky Teofil hallgatta ki. Itt kint, hogy az illető egy előkelő aradi nagykereskedő cégnek irodavezetője és 3600 korona évi fizetést huz. Hogy mi indította a lopás elkövetésére, azt nem vallotta be.

A fiatalember hosszabb idő óta Binéthéknél él. A fülbevaló elemelésére azt az időt használta fel, amikor Binéthné nem volt az ebédlőben.

A rendőrség rögtön értesítette a céget irodavezetőjének letartóztatásáról, mire az egyik főnök a rendőrségre ment és biztosíték fejében kieszközölte alkalmazottja azonnali szabadlára helyezését.

A fiatalember főnökei megdöbbenve értesültek az esetről, mert alkalmazottjukat tisztességes embernek ismerték és elhalmozták bizalmukkal. A megtévedt fiatal ember jelenleg válogény és ebben a hónapban akarta megtartani az esküvőjét.

HIREK.

— **Barabás Béla** — nagykörösi jelölt. *Nagykörösről* táviratozzák: *Gubody* Ferenc ceglédi polgármesternek a mandátumról való lemondása miatt tudvalevőleg új választás vált szükségessé. A függetlenségi párt intéző bizottsága tegnap délután értekezletet tartott, amelyen egyhangulag *Barabás Bélát* jelölték.

— **Kubik Béla** — főispán. Politikai körökben híre jár, hogy a hivatalos lap legközelebbi száma közli *Kubik Bélának* Borsodmegye főispánjává történt kinevezését.

— **Új államtitkár.** A vallás- és közoktatásügyi miniszteriumban a költségvetés elfogadása után politikai államtitkári állást szerveznek, amelyre legközelebb *Tóth Jánost*, a képviselőház háznapját és a függetlenségi párt igazgató-alelnökét nevezik ki.

— **Az aradvárosi adókvető bizottság** f. hó 20-án pénteken d. e. 9 órakor a városháza emeleti kisterem melletti szobában az 1905. évi III. oszt. ker. adókvetési lajstrom 1859—1994 tételei alatt felsorolt ügyekről 1905. évben 8 év tartamára való érvénynyel megállapítandó III. oszt. ker. adóját tárgyalja. — Míróli az érdekel- azzal értesítettnek, hogy s javaslat elleni kifogásait ezen bizottság előtt írásban vagy szó- val előadhatják.

— **Miniszterek utazása.** Budapesti tudósítónk táviratozza: Ma délután minisztertanács volt, amelyen folyó ügyeket intéztek el. A minisztertanácsban résztvettek *Apponyi Albert* gróf kultuszminiszter és *Polónyi Géza* igazságügy-miniszter is, akik bejelentették, hogy a nyarat távol töltik a fővárosból. *Apponyi Londonba* megy, *Polónyi* pedig már holnap *Karlsbadba* utazik.

— **A VII-ik kerületi választás.** Budapesti tudósítónk jelenti: A választási mozgalmak folyton szélesebb hullámokat vernek. A VII. kerületi *Eötvös*-párt elnöksége panaszkodik a kormány pressziója miatt és a többiek között felhossa, hogy a kiskereskedők sérelmeik orvoslása végett felkeresték *Kossuth* Ferenc kereskedelmi minisztert, aki kilátásba helyezte pártfogását, azzal a *feltétellel*, hogy a kiskereskedők testületileg *Barabás* mellett foglalnak állást.

A VII. kerületi iparosok és kereskedők jelöltjének, *Ullmann Jákónak* a pártja ma este értekezletet tartott, amelyen sokan vettek részt.

— **A kérvényi bizottság új elnöke.** Budapesti tudósítónk táviratozzák: Az országgyűlés kérvényi bizottsága ma délután ülést tartott, amelyen *Barabás Béla* elnöki helyére *Hrabovszky Guidót* választotta meg.

— **Ki lesz Vásárhely főispánja?** Erre a kérdésre a *Vásárhely és Vidéke*-ben a következő érdekes választ olvashatjuk: Az utóbbi napokban ismét egy csomó különféle hír jelent meg a lapokban a szegedi, vásárhelyi és csongrád-megyei új főispánok kinevezéséről. Egészen jó forrásból jelenthetjük, hogy ezen hírek legnagyobb részben pusztán tervezgetéseken alapulnak, mert Szeged város és Csongrád megye főispánjává *Kellemen Béla* dr. kinevezése most már bevégzett ténynek tekinthető, városunk főispáni székére pedig ma sincs más egyén az illetékes kormányköröknél szobán, mint *Náday Tamás*, Csanád megye főispánja, kinek kinevezése nálunk is a legrokonszenvesebb fogadtatásra talál.

— **A sajtószabadság védelme.** Budapesti tudósítónk: A Budapesti Ujságírók Egyesületének

választmánya ma ülést tartott, amelyen *Polónyi Géza* igazságügyminiszternek tegnap tett kijelentésével foglalkozott. Az ülésen az alábbi határozati javaslatot hozták:

A Budapesti Ujságírók Egyesületének választmánya tiltakozik a sajtószabadságnak minden, bárhonnán is eredő korlátozása ellen és ilyennek tekinteli a politikai, vagy kormányzati célszerűségnek a sajtó szabad jogaival szemben való érvényesítését is. Ez volt az egyesület kifejezett álláspontja a múltban, amikor hasonló sérelmek érték a sajtó szabadságát más célszerűségi jelszavak alatt és változatlanul ez a felfogása ma is és ez marad minden időben. — Az egyesület választmánya kimondja, hogy az alkotmány és a szabadság iránt érzett kötelességből minden rendelkezésre álló erővel sikra fog szállani a sajtószabadság legparányibb sértése ellen is, mert nem engedheti meg, hogy ezen minden egyéb közjog és közszabadság alapját képező sarkalatos joghoz bárki is, bármely hatalom is, bármely célzattal is hozzányúljon.

— **Egy kis illemtan.** Az országházában tegnap megint „magas színvonalu” közbeszólások estek, amiket, ha magunk olvassuk is, röstelhetjük; de ha arra gondolunk, hogy az ország határán túl ezekről ítélhetik meg nemcsak a magyar parlamentet, hanem egyszersmind a magyar „művelt” társadalom színvonalát: akkor meg a szégyenkezés mellett a jogos felháborodás is arcunkba hajtja a vért. Ime egy kis szemelvény ezekből a közbeszólásokból: „marhapolitika”, „deres s korbács kellene nekik”, „gazemberek”, „komisz fráterek” stb. S ezeket a szép és épületes dolgokat képviselők vagdosásuk nálunk egymás fejéhez, és nem gondolnak arra, hogy amikor így dőzsölnek a korszak kifejezésekre buzgó hevíletekben: féktelen és fegyelméletlen hangjuk csak árt az ügynek, amit bizonyára jóhiszeműen, de a szenvedélytől elvakult ember tekintélytelenségével védelmeznek. Az indulatszavak, magokban, még nem argumentumok; ha pedig argumentumok vannak, — amint hogy vannak, — akkor mire való az indulatoskodásnak az a foka, amely már tájtézkzik s épp ezért hatástalan? A durvaság nem győz meg, ellenben felháborít; lehetetlenné teszi a tárgyalagosságot, s a különben közömbös szemléletben, vagy tanuban, amint némely tekintetben a külföld, amely a mi dolgunkat figyelemmel kíséri: könnyen támaszthat ellenszenvet a nemzet iránt, amelynek a meggyőzre — a látszat szerint — csak féktelen szavai vannak, amik olyanok, mint a visszafelé süllő fegyver: abban tesznek kárt, aki hősködni akar velük. Elvégre, ha a képviselői állást általában és kivétel nélkül diszesnek tartjuk, — minthogy az is, — sőt annak tartják bizonyára magok a képviselő urak is: akkor elvárhatjuk, hogy ezt a díszet ne csökkenték azok, akik a nemzet tekintélyét nemcsak politikai téren volnának hivatva erősíteni. Amit az országházban mondanak, azt néha egyértelműleg, néha csak töredékek szerint, a nemzet maga mondja; akik tehát a nemzet nevében beszélnek, tartoznak azzal, hogy megbízatásukkal még formai tekintetben se éljenek vissza, s ne csak azt nézzék: mit mondanak, hanem azt is, hogy hogyan beszéltek a nemzetet, vagy legalább közvetlenül megbízóikat, a saját szájakkal.

— **Ügyvédből járásbíró.** Ügyvédi körökben bevégzett tényként beszélnek arról, hogy *Polónyi Géza* igazságügyminiszter egyik régi ügyvédbarátját, *Eulenburg Salamon* drt, a Saksör tagját a budapesti V. kerület járásbíróvához járásbírónak nevezi ki s egyszersmind a bíróság vezetésével bízta meg. *Eulenburg* ezzel

Boronkay Ignác helyére jut, aki ezt az állást táblai bírói rangban viselte, akit a váltó- és kereskedelmi törvényszék elnökének neveztek ki. *Eulenburg* mindenesetre jobban járt, mint *Boronkay*, mivel *Polónyi* a kereskedelmi törvényszéket meg akarja szüntetni. Mondanunk sem kell, hogy ez is kedvezés az agráriusoknak, akiknek *Polónyi* most oly odaadóan udvarol. A kereskedői világban nagy az elkeseredés *Polónyi* terve ellen, s általános az elkeseredés, hogy a kereskedők bíróságát, amely nagyon jól bevált, egyszerűen el akarja törölni. Már akció is indult meg *Polónyi* ellen, akinek szemet szurt ez a külön szakbíró. Azt az antipátiát, amelyet így a kereskedők körében szerzett *Polónyi*, talán némileg ellensúlyozni fogja *Eulenburg* dolga. Mert első ízben történt, hogy *Szilágyi Dezső* óta gyakorló ügyvédet bírónak neveztek ki s talán teljesen egyedülálló eset, hogy zsídóvallású polgár vezető bírói állást foglal el. De semmiképpen sem elegendő, hogy csak ebben merüljön ki az igazságügy-miniszter liberalizmusa.

— **Elpusztult a déval konzerv-gyár.** *Déváról* jelentik: Nagy tűz pusztított az éjjel az itteni *Transsylvania* konzervgyárban, amelynek főépületét azonban sikerült megmenteni. A tűz este tíz órakor a káposzta-savanyító műhelyben támadt s rövid idő alatt lángban állott a szomszédos forralókemence helyisége és a ládarak-tár. A tűzoltók segítségére hamarosan megjelent a honvéd katonaság egész legénysége s így módon sikerült lokalizálni a tüzet, amely azonban így is két műhelyt és egy raktárt hamvasztott el. Még nem lehetett megállapítani a kár nagyságát, amely azonban tetemes, mert óriási káposztás-tartók égtek el.

— **Művészházasság.** A kolozsvári Nemzeti Színház ünnepelt naivája: *Berlányi Vanda*, *Berlányi János* belügyminiszteri számtanácsos leánya a színpadon kívül nemsokára szerepkört cserél. Most tartotta szűk családi körben eljegyzését *Förstner* Tivadar festőművésszel, a kolozsvári ipari szakiskola tanárával.

— **Unnepély az évődában.** A Demeter-utcai községi kisdődóváda f. hó 20-án délelőtt 9 órakor ünnepélyt tart, melyre a szülőket és az érdeklődő közönséget meghívja *T. Kornis* Ilona óvónő.

— **Bolhák, svábok, poloskák** legbiztosabb pusztító szere *Vojtek és Weisz* néi Aradon.

112

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ **Megváltoztatott halálos ítéletek.** *Miskolcra* táviratozzák: Jogászörökben nagy feltűnést keltett az a kegyelmi leirat, amely a Kuriától ma érkezett le a törvényszékhez. *Molnár György* és *Tusoga Nagy János* 1905. október hó 1-én meggyilkolták Mezőcsátán *Ragályi Lajos*, 80 éves magánosan élő földbirtokost. Az esküdtbíróság mindkettőjüket kötélhalálra ítélte, mire a védő kegyelmi kérvényt nyújtott be. A király a halálos ítéletet életfogytiglani fegyházra változtatta át.

§ **A püspöki jószágkormányzó ügye.** *Sümegei* Zoltán, a Makói Hírlap szerkesztője, múlt évi szeptember 10 én azzal vádolta meg *Desseoffy* Béli püspöki jószágkormányzót, hogy a kezelése alatt levő püspöki birtokok ügyeit szabálytalanul intézi, illetőleg visszaéléseket követ el. A jószágkormányzó sajtó útján elkövetett rágalmozás címén emelt panaszt *Sümegei* ellen, s az ügyben tegnap tartotta meg a tárgyalást a szegedi büntető törvényszék. A vádlott a kihallgatás alkalmával előadta, hogy cikkét közérdekből írta, mert a jószágkormányzó közhivatalnok, akinek ténykedésével a nyilvánosság elé tartoznak. A jószágkormányzó hasonló vádjára a tomesvári törvényszék, minthogy beigazolválta a vádat, több uradalmi tisztet felmentett. Vádlott állításainak igazolására kéri a valódiság bizonyításának elrendelését, ezt azonban a

törvényszék megtagadta. A sajtó utján elkövetett rágalmazás vétségében a bíróság Sümeget bűnszéknek mondotta ki és ezért öt *14 napi fogháza* és újabb 5 napra átváltoztatható 100 korona pénzbüntetésre ítélte. A vádlott az ítélet ellen fellebbezést jelentett be.

Menyasszonyi-selyem 85 krtól 11 frt 35 krig méterenként, minden színben. Elvámolva és házhoz szállítva. Gazdag mintaválaszték haladéktalanul. **Henneberg selyemgyára, Zürich.** 3955

NAPIREND.

Július 19. Csütörtök. Róm. kath. naptár: Paulai Vince. — Protestáns naptár: Rufina. — Görög-keleti naptár (Július 6.): N. Szizvesz. — A nap két 4 óra 21 perckor, — nyugszik 7 óra 49 perckor.

Időjárás. A központ meteorológiai-intézetnek Aradra küldött táviratai szerint, a mai napra a következő időjárás várható: Meleg, száraz, derült.

Július 25. Az új-szent-annai ifjúság Anna-bálja (Wéger-kerthelyiség.)

Július 29. A Borosjenő és vidéke hitelszövetkezetének közgyűlése délután 4 órakor.

Augusztus 5. Az aradi könyvnyomdászok szakegyletének táncmulatsága (Városliget.)

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDEÉS

Budapesti áru- és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, július 18.

Amerika 1¼ olcsóbb. Kínaiat és vételkedv mérsékelte. Elkelt 15,000 métermázsza buza 5 fillérrel olcsóbban. Az árak 50 kilónként számítva:

Déli tőzsde.

Buza októberre	7.52—7.53
Aprilisi buza 1907-re	7.82—7.83
Rózs októberre	6.44—6.45
Tengeri júliusra	6.11—6.12
Új tengeri 1907-re	5.87—5.88
Zab októberre	6.58—6.59

Északi tőzsde.

Buza októberre	7.52—7.53
Aprilisi buza 1907-re	7.81—7.82
Rózs októberre	6.44—6.45
Tengeri júliusra	6.17—6.18
Új tengeri 1907-re	5.42—5.43
Zab októberre	6.58—6.59

Irányzat lanya.

Zárul 5 órakor.

Osztrák hitelrészvény	666.—
Magyar hitelrészvény	805.—
Leszámlolóbank részvény	511.—
Rima-Murányi vasmű részvény	589.50
Osztrák-magyar államvasúti részvény	672.50
Közüti vasút	582.—
Városi villamos vasút részvény	317.50
Erzsébet szanatórium sorsjegy pénzben	9.—
Erzsébet szanatórium sorsjegy árában	10.—

Budapest-kőbányai sertés-kereskedelem.

— Július 18. —

Magyar clebrend: Öreg nehéz páronként 400 kilogrammon felül súlyban 115—118 fillérig; Öreg közép páronként 300—400 kilogramm súlyban — fillérig; fiatal nehéz páronként 320 kilogrammon felül súlyban 122—123 fillérig; fiatal közép páronként 251—320 kilogramm terjedő súlyban 124—125 fillérig; fiatal könnyű páronként 250 kilogramm terjedő súlyban 127—128 fillérig.

Szerbiai: Nehéz páronként 260 kilogrammon felül súlyban 125—127 fillérig; közép páronként 240—260 kilogramm terjedő súlyban 124—126 fillérig; könnyű páronként 240 kilogramm terjedő súlyban 126—127 fillérig.

Sertéslétszám: Július 15. napján volt készlet 55,403 darab, július 16. napján főtájtakott — 56 darab, július 16. napján elszállított 543 darab, július 17. napján maradt készlet 54,924 darab.

A hízott sertéslétszám: Változatlan.

CSARNOK.

Fordulat.

Irta: L. . .

(Vége.)

Lilla künn ült az erkélyen. Az arca szokatlanul sápadt volt és fájdalmas rezignáció vegyült tekintetében. Késő este volt már. Hídeg szél sivitott és ingerkedve játszott a leány szőke fürtjeivel. — Lilla megfázol. Hűvös van odakünn — hallatszott belülről anyja hangja, mire a leány lassan felkelt a helyéről és szomorúan lehorgaszva fejét bement a szobába.

Az anyja az ebédlő diványon feküdt és hidegen, komoran nézett a levegőbe. Kivüle senki sem volt a szobában. Lilla bágyadtan alábocsátva karját, az asztalhoz lépett, erőltetve egy székbe vetette magát, majd keserves hangon szólt:

— Anyám én írok neki.

— Még csak az kellene! Meg ne próbáld! — szólt hidegen és szemeiből haragos tekintet tört elő.

— De igazán anyám, abban nem volna semmi. Csupán azt írnám, hogy személyesen óhajtanék még egyszer beszélni vele, hogy így tisztázza előttem teljesen a helyzetet.

— Verd ki a fejedtől ezt az oktalanságot. Nem érdemli meg az a gazember, hogy még csak a nevét is kiejtsd. Apádnak igaza volt, ő mindig mondta, hogy semmi értelme sincs az ő feljárásának... Ő előre megjósolta, hogy jó vége úgy sem lesz ennek. Jaj, ha még egyszer az utamba kerülne az a bitang csábító, akkor...

— De anyám, ne korhold őt ennyire — szólt kesergő hangon Lilla. Ezt ő nem érdemli meg.

— Még védelmére is kelsz? Amiért ily csúnyán faképnél hagyott?

— Én őt nem okozom semmiért... Nem ő a hibás...

Lilla most csöndesen zokogni kezdett, miközben egy levelet húzott elő kebléből, melynek belülről már majdnem olvashatatlanná váltak könyvtől.

E levelet Urmos írta, mely hosszú körülírásokkal azt tartalmazta, hogy Lilla feledje el őt, mivel a „jelenlegi körülmények” között még csak nem is gondolhat a nősülésre. A „jelenlegi körülmények”-et is szépen részletezte. Az anyjánál kezdte, aki teljesen elképedt, midőn előadta nősülési szándékát. „Okatlan gyermek”-nek nevezte őt és sirva kifakadt ellene, hogy hát volna-e szíve otthagyni két hajadon leánytestvérét, akik anyagi támogatásukat tőle várják mindaddig, míg férjhez nem mennek. Ő hiába erősítgette, hogyha bár meg is nősül, nem felel meg róla, hiába ígért minden jót nekik, az anyja tághatatlanná maradt. És végül szigorúan kijelentette, hogyha megnősül, nem ismeri őt többé fiának...?

Ezt tartalmazta a levél.

Lilla valami százszor is átfutotta a sorokat és úgy érezte szegényke, hogy ezek után lehetetlen neki elviselni ez életet. Szenvedett nagyon! Mert imádta, szívéből szerette azt a férfit!

— Miért sírsz? Töröld le könnyeidet. Érdemes így gyöngíteni magam a szemedet. Egy közönséges krakéler volt és semmi más. Ki tudja, hány lánynak csavarta el már a fejét! Fel kellene akasztani egytől-egyig ezeket...

— Mama, te igazságtalanul beszélsz.

— Ugyan Lilla, de nagy gyermek vagy. Hát tényleg azt hiszed, hogy az anyja áll utjában... Ez mese. Ez csak kibúvó, hogy annál könnyebben elszaladhasson előled. Én már észrevettem az utóbbi hetekben, hogy nem viselkedik veled szemben úgy, mint azelőtt... És különben is, ha neki igazán komoly szándéka lett volna, miért nem nyilatkozott előttem is? Előtte soha egy hangos megjegyzést nem tett. Csak a te füledbe susogta egyre a csábító, édes szavakat, hogy minél jobban megzavarja az eszedet... A tudatlan kis naiv leányt látta csak benned és sohasem vett komolyan... De most már ne sírj. Ne hagyd el úgy magad. Mindezzel most már úgy sem segísz.

— De mamám, úgy fáj a szívem, ha visszaidézem képzeletem elé az elmúlt napokat. Istenem, mint mondta mindig, hogy mennyire szeret. És hányszor hangoztatta azt is, hogy milyen csinos menyecske lesz belőlem, és ő pedig milyen jó férj lesz. Mindig erről beszélt...

— Ez a hiba a férfiaknál — veté közbe az anyja. — Ezt a témát szeretik legjobban ideájuk előtt felhozni, mert jól tudják, hogy az ifjú, ábrándos lelkű leánynál ezzel érik el a legnagyobb hatást. Meggondolatlanul ejtik ki ajkukon a szót, nem fontolják meg annak mélyebb értelmét és arra sem gondolnak, hogy milyen d. ó érzelmeket idéznek elő a leánykebelben... Sohasem szerethetett az téged igazán! Egy hazug, álnok teremtes

volt. És ennek a jelenlétét türtöm én estéről-estére...

— O szeretett engem, mama. Én tudom, én érzem ezt...

— Mit érsz vele, ha csak szeretett és többé nem törődik veled!

— O bizonyára még most is szeret és csupán az anyja miatt...

— Baiga gyermek vagy Lilla; — vágott közbe az asszony. — Lehet, hogy azelőtt érzett valami vonzalmat irántad és talán szeretett is, de most már kiveszett belőle ez az érzés. Mert ha még mindig szeretne, erővel, szenvedések árán keresztül kellene neked törnie mindama gátakat, melyek boldogsága útjában állnak... Amit a levélben írt, az mind hazugság! Mert hiszen ő ismerte előbb is családja körülményeit és ha az ő egyénisége, tényleg oly nagy szerepet játszik családjuk körében, miért furakodott be hozzánk, miért kötött le téged, egyre nősülési szándékát hangoztatva? Ugy beszélt, úgy viselkedett veled szemben, mintha már a jegyese lettél volna. Persze, te értetlennek tartod őt, védelmére kelsz. És miért? Mert még fiatal vagy, nincsenek tapasztalataid, amelyek árán megismerhetted volna a férfiakat. Mindama ígéretet, amit neked tett, te valónak és szentnek tartottad mindig, ám a férfi hamar megfélekedezik szavairól és innen keletkezik aztán az, hogy sok a csalódott, boldogtalan lélek...

Eddig a megsértett női önérzet hangja beszélt az asszonyból, de midőn szavaira Lilla egy hosszú, keserves sóhajjal felelt, felkelt a diványról, magához vonta a leányt és a szerető anyja vigasztaló, gyöngéd hangján szólt:

— Feledd el őt magzatom... Feledd el. Nem érdemli meg, hogy úgy bánkjál miatta. Hiszen fiatal vagy. Nincs elveszve még számodra semmi... Lassan-lassan kiold az idő szívedből a fájó érzelmeket és az emlékek is csak elmosódva marad meg képzeletedben... Meglásd, te még csak ezután leszel igazán boldog...

— Soha... — rebegte fájdalmas hangon a leány.

— Minden ember, ha valami csalódás éri — folytatá anyja — teljesen megfosztva érzi magát lelki erejétől. Kedvtelenül, élettelenül jár-kel, bensőjét emésztli a fájdalom... Azon percben, midőn a csalódás rombolást visz véghez lelkében, azt hiszi, hogy nem képes ezt elviselni... Pedig az emberi természet erős, nagyon erős, különösen olyankor, midőn valami fájdalom elviseléséről van szó... Aztán tud meg édesem, hogy minden embernek csalódnia, szenvednie kell, mert csakis ezek árán tanulja meg, hogy mi az — élet!

IDEGENEK ARADON.

— Július 18. —

Központi szálloda. Gerő Izso gyógyszerész Budapest. — Menhart Károly m. kir. kincst. ispán Nagybecskerek. — Révész Nándor kereskedő Nagyvárad. — Hajnal József dr. orvos Bekés. — Trenčsér Mór kereskedő Budapest. — Baghy Gyula birtokos Kengyel. — Kabodi Károly főmérnök Budapest. — Laufer Zsigmond kereskedő Budapest. — Löbl Lipót kereskedő Budapest. — Tóth József kárbecső Budapest. — Pollák Armin utazó Budapest. — Friedmann Gyula birtokos Szemlak. — Friedmann Béla birtokos Nagylak. — Winkler Henrik utazó Budapest. — Polatschek Alfréd dr. ügyvéd Budapest. — Polatschek Béla magánzó Budapest. — Singer Oszkár magánzó Budapest. — Nagel Adolf magánzó Budapest. — Pourt Károly utazó Budapest. — Bauer Ferenc magánzó Budapest.

Nyári színház.

Csütörtökön, 1906. évi július hó 19-én

HEGEDÜS GYULA mint vendég:

A zsába.

Francia bohózat 3 felvonásban. Írták: Hennequin és Duval. Fordította: Molnár Ferenc.

SZEMÉLYEK:

Barisard	Szendrei M.	Susanne	Novák Irén.
Colette, neje	Körösi Juci.	Lebuchols	Várnai Jenő.
Leclapienne	Bácsné.	Zenobia, húga	Biró Irén.
Marcinelle	Hegedüs Gy.	Theodore	Beregi S.

Közdete este 8 órakor.

Aláírási felhívás

az Arad-hegyaljai motoros vasut 5%-os elsőbbségi részvényeire.

Az Arad-hegyaljai helyiérdekű motoros vasut végrehajtó bizottsága mint a részvénytársaságnak elődje, már annak idején meg volt arról győződve, hogy az „Arad-hegyaljai motoros vasut” nyereséges vállalat lesz. A nagyobb vállalatoknál szerzett tapasztalatok alapján, — a végrehajtó bizottság elővigyázatból gondoskodott arról, hogy ezen vasutnak azon értékpapirjai, a melyeknek kamatozósága biztosítottnak tekinthető, az itteni közönség részéről is megszerezhetők legyenek. — Éppen azért kikötötte a végrehajtó bizottság a Henning, Hartwich és társa céggel megkötött szerződésben, hogy a cég köteles lesz az általa átvett 5%-os elsőbbségi részvényekből annyi darabot a közönség rendelkezésére bocsátani, amennyit a közönség megvenni kíván. A végrehajtó bizottság különösen a törzsrészvényjegyzőkre gondolt, a kikre nézve, — közelfekvő indokból — az elsőbbségi részvények birhatása fokozott jelentőséggel bír.

A végrehajtó bizottság az erre vonatkozó jogait, az „Aradhegyaljai h. é. motoros vasut” igazgatóságára átruházta melynek tagjai legnagyobb részt, annak idején a végrehajtó bizottságnak is tagjai voltak.

Az „Arad-hegyaljai h. é. motoros vasut” részvénytársaság igazgatósága ennél fogva Henning, Hartwich és társa céggel azon megállapodásra jutott, hogy egyelőre, 5000 darab 100 korona értékű 5%-os elsőbbségi részvényt bocsát — aláírás céljából, — a közönség rendelkezésére.

Megjegyezzük, hogy az elsőbbségi részvények alapszabályszerűleg 5%-os előnyosztalékkal bírnak a törzsrészvényekkel szemben, továbbá arra is figyelmeztetnünk kell, hogy ezen vasut alaptőkéje, — a mely vasutnak hossza 60 kilométer, — más ugyanily hosszúságú vasut alaptőkéjéhez viszonyítva, aránylag kis összegű. Ehhez hozzájárul még az is, hogy ezen papirok jövedelmezőségének egyéb előfeltételei is, eltekintve a csekélyebb alaptőkétől, tetemesen előnyösebbek, a mint ez az érdekeltek előtt is eléggé ismeretes.

Hogy pedig a közönség részére, az aláírás megkönnyébbítenék, az igazgatóság alulírott pénzügyintézetekkel azon megállapodásra jutott, hogy ezen intézetek is elfogadják aláírásokat.

Aláírási feltételek.

Az aláírási feltételek a következők:

1. Az 5%-os elsőbbségi részvény darabonkénti ára 100 korona.
2. Az aláírt összeg 25%-a azonnal, a további 25%-a szeptember hó 15-éig, majd 25% szeptember hó 30-áig és az utolsó 25%-a 1906. évi október hó 31-éig befizetendő, magától értetődik, hogy az aláírónak szabadságában áll, nagyobb részleteket is, vagy akár az egész aláírt összeget is egyszerre befizetni.
3. Az aláírásoknak az alólírott cégeknél 1906. évi szeptember hó 15-éig meg kell történnie.
4. A törzsrészvényesek részére, az aláírás elsőbbsége fenntartatik.
5. Az alólírott cégeknek jogában áll, hogy tulajgyezés esetén az elsőbbségi részvényeket a jegyzett főösszeg arányában szolgáltatthassák ki.

A motoros vasut előrelátható megnyitási ideje 1906. évi szeptember hó 1-je.

Az első üzletév (kamatozó év) a megnyitás napjától kezdődőleg 1907. évi december hó 31-éig terjed.

Arad 1906. évi július hó 18-án.

1841

Az Aradi Első Takarékpénztár.

Az Aradmegyei Takarékpénztár.

Az Aradi Ipar- és Népbank.

*„Victoria”
takaré- és hitel-intézet.*

*Az Arad-hegyaljai h. é.
motorvasut részvénytársaság.*

Megerkeztek a nyári divat újdonságok!

Brunner Béla

ári divat- és különlegességek ártala
Arad, Szabadság-tér 20. sz.
 (Forray-u. sarok, gróf Nádasdy-palota.)

Ajánlja dusan felszerelt áruraktárát,
 hol mindenkor a legújabb Saison divat-
 különlegességek raktáron vannak.

Fa-, vászon- és bőr utazó-bőröndök
 nagy választékban!

Nagy választék francia és angol
 illatszer különlegességekben.

HAMERLI I. pécsi keztyű gyár
főraktára!

Olcso árak! — Pontos kiszolgálás!

Videki megrendelések azonnal el-
 intézettek. 1807

Julius hónapban
 minden elképzelhető

órajavítás

I korona.

Zsebróráiveg, mutató 10 kr.

Schwimmer Albert

órasmester Aradon, 137

Szabadság-tér 5—8. szám alatt.

(Póli kávéház mellett.)

Falióra javításokért

kívánatra

házhoz küldök.

Egy 8 lóerejű
 cséplőgép garnitúra
 tulajdonos
 cséplés idényre
 cséplést keres.

Bővebbet **Berta Test-
 véreknél** vagy **Kossuth-
 utca 46. sz.** 1822

NÄGELE ANTAL

gyógyszertára a Szt.-Háromsághoz
Temesvár, Gyárvaros fő-u. 44.

„HELEN”
 arc- és kezecreme szepítő, máj-
 foltok és mindennemű bőrtisz-
 tállanságok ellen. Este lefek-
 vés előtt használandó.

Tégelye I kor. Próbategely 60 f.

„HELEN”
 mosdó víz üvegje I korona.

„HELEN”
 puder dobozza I korona.

Hozzávaló szappan drb. 80 fill.

Eladó

Paulison, a krucse valei

hegyen 1600 □-öl területű szőlő,
 melyen 3000 darab termő tőke
 van. Ezenkívül 500 □-öl terü-
 letű parlag, mely beültethető,
 közvetlen egymás mellett eladó.

Avremucz Flore

PAULIS, 27. sz. ház. 1831

Van szerencsém a tisztelt építési
 vállalkozó és műszerkereskedő ura
 kat értesíteni, miszerint

Alvácán,

— Az Arad-Csanádi Egyesült Vas-
 utak vonalán — egy nagyobb szá-
 básu

mészégető-telepet

létesítettem. Az általam égetett
 mész kitűnően köt, a legjobb és
 legkiadóbb minőségű úgy, hogy
 bármely célra is minden tekín-
 tetben megfelel. Az üzemet akként
 rendeztem be, hogy t. vevőimet
 gyorsan, bármely mennyiség ren-
 delésénél is pontosan kielégíthetem.

Rendelések címre, Aradra küldendők.

Kiváló tisztelettel

Klein B. Vilmos

lakkereskedő Aradon. 1833

RÉZ ÉS VASBUTORGYÁR ARADON.

Tisztelettel van szerencsém értesíteni a tavaszi szezóra való tekintettel a villa-
 és kerttulajdonos urakat, hogy

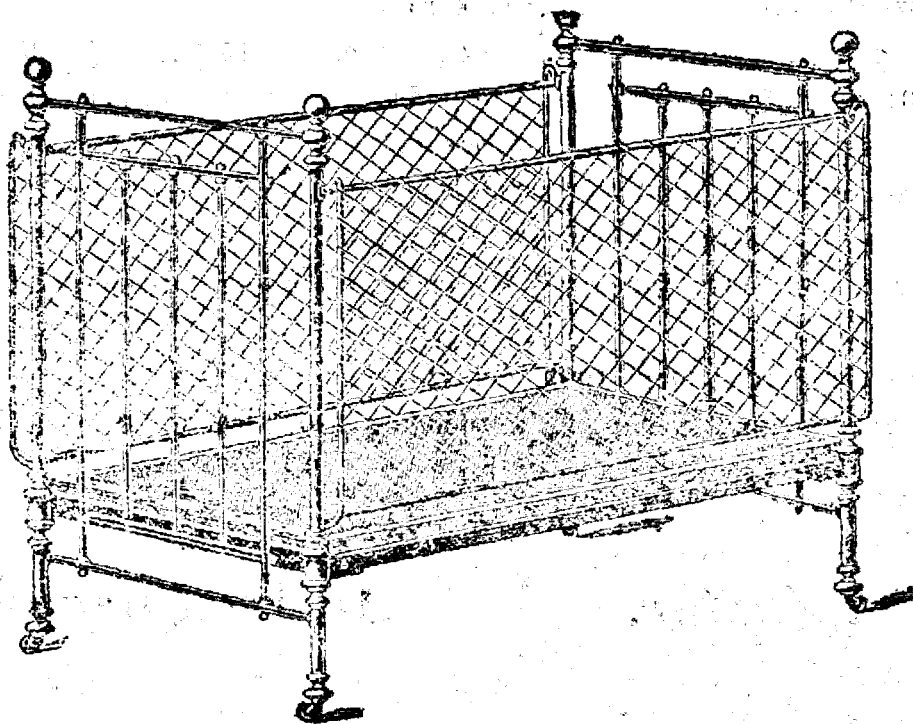
kerti lugasaim, székeim-, padjaim- és napvédőim
 elsőrendű, számtalan évekig tartó, rendkívül izléses kiállításban nagy mennyiségben
 rendelkezésre állnak bármilyen nagyság és méret szerint.

Saját gyártmányu 918

réz- és vasbutorok, sodrony-ágybetétek

pazar kiállításban.

kívánatra képes árjegyzékkel vagy írásbellel szolgálok költségvetéssel.



Szíves megrendelést kér kitűnő tisztelettel

FLEISCHER TESTVÉREK.

Gyárhelyiség: Aulich Lajos-utca 14. szám.

Raktár: Lázár Vilmos-utca (Földes-palota.)

Telefon szám 423.

Aki

jó és tartós cipőt akar venni,

az forduljon

BALOGH SÁNDOR

uri és női cipészhez

Arad, Boros Béni-tér 19. szám,

hol a legdivatosabb

uri-, női- és gyermekcipők

készülnek a legújanyosabb árak
 mellett pontos kivitelben.

Javításokat elfogadok s azokat a leg-
 gyorsabban eszközölöm.

SZALLASY ALADÁR

harisnya-kötődjé

Arad, Forray-utca (Kristyóry-ház)

Elfogad mindennemű

harisnyák kötését és fejelését,
 valamint 501

keztyűk, kamáslik, alsósok-
 nyak, alsóingek és minden e
 szakmába vágó javításokat.

Női és férfi fejelés 50 fillértől 60—
 70 fillérig, gyerek harisnya 40—50
 fillérig, női harisnya új 80 fillértől
 egész I kor. 40 fillérig, férfi haris-
 nya 60 fillértől I kor. 20 fillérig.

Magamat a t. közönség szíves
 figyelmébe ajánlva és becses part-
 fogását kérve, maradtam

kiv. tisztelettel SZALLASY ALADÁR

Van szerencsém a nagyérdemű kö-
 zönségnek tudomására adni, hogy egy

uri és női műcipészeti műhelyt

nyitottam, ahol elvállalok minden e szak-
 mába vágó munkákat a legdiszesebb ki-
 vitelben hibás lábakra is. Ugyazintén el-
 vállalok mindenféle javításokat.

Levelező-lappal való megkeresésre a
 házhoz azonnal elmegyek. 1324

Kiváló tisztelettel

Bodor Béla

uri és női műcipészete

József főherceg-ut 18. szám.

Keresek vegyeskereskedésembe
 egy ügyes

fiatal segédet

és egy jó házból való
 fiut tanoncznak.

A román nyelv tudása feltétle-
 nül szükséges.

Roth Mor,

1829 Soborsin.

Ház, birtok vétel és eladás,
 terményközvetítő

kereskedelmi ügynöki
 iroda

ZEINER IGNÁCZ

Simonyi-utca 6. sz.

a leggyorsabban telje-
 sítí az e téreni 291

megbízásokat.



866—1906. g. sz.

Árlejtési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági
 széke a külvárosi utak megkavi-
 csolási munkálatainak elvállalása
 iránt folyó évi július hó 23-án d. e.
 10 órákor árlejtést tart.

Kikiáltási ár: 8042 korona.

Bánatpénzül leteendő a kikiál-
 tási ár 10%-a készpénzben vagy
 elfogadható értékpapirokban.

Az árlejtésen részt venni szó-
 beli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezárta-
 ra a szóbeli árlejtés megkezdése előtt
 nyújtandók be, s csak akkor vé-
 tetnek figyelembe, ha azokhoz a
 bánatpénz mellékelve van, s ha
 az ajánlatot tevő kijelenti, hogy
 az árlejtési feltételeket ismeri és
 elfogadja.

Az árlejtési feltételek a gazda-
 sági tanácsnok urnál az árlejtést
 megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági
 széke 1906. évi július hó
 5-én tartott üléséből.

Kiadta:

Dr. Angel, s. k.

aljegyző.



Mindenki csak „Rápáti” ásványvizet vegyen és igyék, ki hosszú életű akar lenni, és azért is, mert feleslegessé tesz és pótol sok osztrák és egyéb külföldi ásványvizet.

Székel-földi:

Hazai víz:

„Rápáti”

a székel-földből fakad eszményi tisztaságban és bacillusoktól mentesen, szén-sav és vasdús tartalommal.

„Rápáti” kitűnő gyógy- és üdítő hatású ásvány- és savanyúvíz, mely alkatrészeinek szerencsés összetételénél és kellemes ízénél fogva a continens elsőrendű gyógy- és savanyúvizei közé tartozik.

A „Rápáti” az előkelő világ kedvencz asztali víze és különösen jó eredménnyel használtatik **köhögés, rekedtség, gyomor-, máj-, vese- és bél-bajok** ellenében, valamint a **húgysszervek** minden bántalmi **köszvény, vérszegénység, tüdő- és a légző és emésztő szervek** betegségei ellen.

Daczára annak, hogy a „Rápáti” üdítő kellemes és kiváló gyógyhatású víz, rendkívül olcsó és azért mindenkinek ki egészségét becsüli mint állandó gyógyital egymagában is vagy **borral** avagy **tejjel** vegyítve legmelegebben ajánlható. 1011

„Rápáti” minden nagyobb **fűszerkereskedésben** kapható és **magánlakásokra** is szétküldetik. Arad és vidéki vevőknek legalább egy láda (50 üveg) megvételénél a szállítás az aradi állomásra ingyenesen történik.

Kizárólagos főraktár Arad és vidékre **Boros Lajosnál** raktár és lakás Árpád-tér 5.

Van szerencsém a n. é. közönség és igen tisztelt vendégeim tudomására hozni, hogy a legjobb hírnevnek örvendő

vendéglő és sörház

„Uj Zenélő Órához”

Temesvárott, a városház utcában és azt személyesen vezetem tovább.

Iparkodni fogok kitűnő konyha és pince által, valamint pontos kiszolgálás által, a n. é. közönség szíves jóindulatát megnyerni és vendéglőm jó hírnevét megerősíteni.

Számos látogatást kér tisztelettel

Müller Károly

571

az „Uj Zenélő Órához.”
Temesváron.

Üzlet átvétel!

Tisztelettel értesitem a nagy-érdemű helybeli és vidéki közönséget, ugyszintén nagyrabecsült randeijómat, hogy 15 évig

Gorzó és Társa

czég alatt fennálló

czipészüzletet

amelynek fennállása óta beltagja voltam, a mai napon átvettem s azt zentul a saját nevem alatt fogom tovább vezetni. 318

Kiváló tisztelettel

Bolezni Antal,

czipész. Salacz utca 2. sz.

Magyar gyógybor.

C-odálatos hatása a

Rozsnyay-féle Pepsin-bor.

Gyomorbetegeknek, kik gyengén emésztének, szabályozza az emésztést és fokozza az étvágyat. Még teljesen egészségesek is, a kik érzik, hogy valamely kedvencz ételből többet ettek, egy pohárkával közvetlen étkezés után bevéve, minden emésztési zavartól megkíméltetnek. Lábbadozóknak nélkülözhetővé teszi a sokféle mesterséges tápanyagot. Hízoló gyógymódnál kiváló sikerei alkalmazható. Egy üveg ára 3 kor. 20 Hll.

Dr. Rozsnyay étpora

elbőfőgésnél, gyakori gyomorégésnél és emésztési zavaroknál kitűnő. Egy doboz ára 70 Hllér.

Kapható:

Rozsnyay Máttyás

gyógyszertárában

3841

Arad, Szabadság-tér.



Sok millió előkelő
urhölgy használja a
világhírű

Földes-féle
Margit-Cremet,

mely zsirtalan, ártalmatlan s rögtön szépít.

A Földes-féle MARGIT-CREME gyorsan és biztosan ható ártalmatlan zser szeplők, májfoltok, bőrrákák, pattanások, kiütések s mindennemű bőrbaj ellen. A világ legelőkelőbb hölgyei használják és elragadtatással beszélnek annak páratlan és csodás hatásáról. Egy tégely alkalmazása után erről mindenki meg fog győződni.

Készíti:

Földes Kelemen gyógyszerész Aradon.

Főraktár:

3881

Török József gyógyszerésznél Budapesten.

Kapható a világ minden nagyobb gyógyszerertárában.

Telefon szám 126.

Telefon szám 126.

WUNDER, kárpitos műterme

Temesvár-Belváros,

Korvin Máttyás-utca 3.

Ajánlja fővárosi mintá szerint berendezett kárpitos műtermét, a legújabb, legstilszerűbb és legolcsóbb díszítéseit és butormunkáit. — Elvállalok — konkurrenzia nélkül —

lakás-, villa-, szálloda- és iskola-berendezéseket

a legerényesebbtől a legelegánsabbig, helyben és vidéken. Szám-talanszor bebizonyítottam, hogy 11 év alatt a külföldön, u. m.: Németországban, Belgiumban, Hollandiában, Amerikában stb. a legnagyobb és legelőkelőbb műtermekben szerzett tapasztalataim révén azon helyzetben vagyok, hogy bármilyen követeléseknek a legpontosabban megfelelek és remélem, hogy a m. t. közönség bizalmát megnyerem. 587

Kiváló tisztelettel

WUNDER VILMOS.

A hölgyek legszebb dísz

a fehér és tiszta arczbőr,

ezt elérhetjük a báműltos, csodás hatásáról hírneves

Hajós-féle

ARADI IBOLYA-CRÉME

használatával.

Szeplő, májfolt, bíbires,

bőrvörösséget és mindennemű arczisztatlanságot

egy csapásra megszüntet.

Ára 1 korona, dupla tégely 2 korona.

Ibolya-crème csappon 70 Hll. Ibolya-hőlgypor fehér, rózsá vagy krém színben doboza 1 K. 20 l. Ibolya-tej (Eau de Violette de Hajós) 1 korona.

Óvakodjunk utánzatoktól!

A bevásárlásnál csak Hajós-féle Aradi készítményeket tessék kérni és elfogadni.

Kapható a feltalálónál:

Hajós Árpád

gyógyszertárában

3861

Arad, Andrassy-tér 22. sz., a megyeházzal szemben.

továbbá Földes Kelemen, Kocsuth Pál, Ring Lajos, Vojtek Kálmán gyógyszerészeknél és Vojtek és Wolcz drogeriájában.

APRÓ HIRDETÉSEK.

A Kinek

ismeretség híján

házasárra,
nevelőre,
üzletvezetőre,
könyvelőre,
segédre,
ispánra,
gazdatisztára,
kulcsárre,
vinczellőre,
kerékszere,kulcsárnőre,
gazdasszonyra,
szakácsnőre,
szobalányra,
házi- vagy
irodasszolgára,
pénzbosszúra,
házmesterre,
stb.-re
van szüksége

AKI

eladni kíván

butort,
sárgorát,
bort,
gyümölcsöt,
gabonát,üzletet,
műhelyt,
lakást stb.;
vagy

AKI

hárbiztosni kíván

bírtokot,
házi
vadászter-
ületet,halászatot,
telket,
kocsit,
lovat,

AKI

mindentekért vétel vagy bérbevételei szél-
jából keresi;

AKI

valamely állást betölténi kíván: legbizto-
sabbra és szelre, ha az

"ARADI KOZLONY"

kis hirdetési

rovatát használja.

Veszek könyvtárakat,

egyes könyveket és hangjegyeket
legmagasabb áron. Kerpel Izó
könyv-, papír- és zeneműkereske-
dése, könyv- és zenemű kölcsön-
tára, Aradon. 264

Két szobás

utcai lakás kiadó. — Bővebbet
Aranykő-utca 20. szám alatt.

Jucker ló!

Egy pár szép fiatal hibátlan és
szelid 15—16 markos jól futó jucker-
lő megvételre kerestetik. Cím:
Popp Vilmos, Muszka-Magyarad. 1787

Nyíterem-u. 1. és Flórián-u. 7.

számu jól jövedelmező házak ked-
vező feltételek mellett eladók. Bő-
vebb felvilágosítást ad özv. Szu-
szán Györgyné háztulajdonos, Uj
terem-utca 1. 1798

Lampionok

20 fillértől, congett és serpentin
kapható Ingusz I. és Fia könyv-
kereskedésében Aradon, Weltzer
János utca. Telefon 517. 235

Eladó!

Kasza-utca 58. számu ház ugyan-
ott asztalos szerszám, 6 pad és
hozzávaló szerszám, nemkülönb
kovácsszerszám és egy szobabell
uj butor jutányos áron eladó. Tu-
dakozódni lehet ugyanott. 1782

Veszek

uraságoktól használt nyári és téli
férfi-ruhákat, utazóbundákat, hálót,
ebédlő és más butorokat a legma-
gasabb áron veszek. Kívánatra
vagy levélbeli meghívásra házhoz
is megyek. Menczer Márton Arad,
Árpád-tér 5. sz. (Izraelita templom-
épület.) 848

Eladó.

Egy teljesen jó karban lévő 4 éves
8 lóerejű első magyar gazdasági
gépgyárból cséplőgarnitúra azon-
nal olcsón eladó. Vevő a cséplést
is átveheti Zahn Ádámnál, Ujpa-
náton. 1838

Melyik előkelő uriember

volna szíves, fiatal, jellemes uri-
asszonykának rendes törlesztésre
ezer koronát kölcsönözni? Szíves
választ: „Boldog megoldás” fő
posta. 1836

Lakást keresek!

Öt nagy szobából álló modern la-
kást keresek a belvárosban no-
vember elsejére. Megfelelne egy
ugyanennyi szobából álló magános
ház is. Ajánlatok a kiadóhivatalba
küldendők „Kényelmes lakás” cí-
men.

Eladó

1 új családi Singer varrógép 80
forintért, 1 használt csinos kisebb
Wertheim-kassza. Bildhauer Lajos
Orsz. utca 19. 1842

3 szobás

utcai lakás a belvárosban aug.
1-re kerestetik. Ajánlatok intézen-
dők Nemess Géza czéghhez. 1844

Ügyes ruhavarrónő

ajánkozik házakhoz helyben vagy
vidékre. Lakása: Arad, Batthyányi-
utca 17. 1843Vidéki fogyasztási szövetke-
zet részéreüzletvezető
kerestetikfizetés és üzleti nyereség ré-
szesedés mellett.Czim megtudható a kiadóhi-
vatalban. 1568Tavaszi és nyári időnyre
színes

bőr - különlegességekben

nagy választék áll az igen tisztelt
vevőim és a n. é. közönség b. ren-
detkezésére, miért is szíves rende-
lésüket kéri

Kittűnő tisztelettel 762

Seelinger M. Andor

uri és női mintaczipőszete

Arad, Szabadság-tér 4. szám.

Orthopäde gyógycipők nagy sikerű
eredményekkel készülnek.

Városi és megyei telefon 115 szám.

Lakást
k e r e s

(ujabb házat)

6 szoba, konyha stb.,
az udvarban géprak-
tárnak alkalmas helyi-
séggel együtt

Hopp Károly

mérnök, 1882

Orczy-utca 12.



Kiadó lakások!

November hó 1-ére az ujon-
nan épült Flórián-utca 6c szá-
mu házban

kényelmes és modern

berendezéssel

2-3 és 4 szobás lakások.

Bővebbet 1803

Brunner Bélánál

Arad, Szabadság-tér 20.

451—1906. végreh. szám.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az
1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a
értelmében ezennel közzhírré teszi,
hogy a debreczeni kir. járásbíró-
ságnak 1905. évi V. 418/3. számu
végzése következtében Dr. Gutt-
freund Sámuel debreczeni ügyvéd
által képviselt Hegedűs és Sándor
debreczeni czég javára, Klár Béla
ujfázekasvassándi lakos ellen 88
korona 45 fillér s jár. erejéig 1906.
évi május hó 29-én foganatosított
kielégítési végrehajtás után le és
felülfoglalt és 1666 koronára be-
csült következő ingóságok u. m.:
házi butorok nyilvános árverésen
eladottnak.Ezen árverés a világi kir. já-
rásbíróság 1905. V. 871/5. sz. a.
végzése következtében az Egyházy
Agoston és Társa 43 kor. 80 fill.
hátralékos tőke s jár. erejéig is
meg fog tartatni.Mely árverésnek a világi kir.
járásbíróság 1905. évi V. 418/4.
számu végzése folytán 88 kor. 45
fill. tőkekövetelés, ennek 1902. évi
július hó 1. napjától járó 5% ka-
matat, 1/8% váltódíj és eddig
összesen 77 kor. 16 fillérben bí-
róllag már megállapított költségek
erejéig, Ujfázekasvassánd község-
ben, végrehajtást szenvedett házánál
leendő eszközésére 1906. évi július hó
30. napjának délután 3 órája határ-
időül kitűzetik és ahhoz a venni
szándékozók ezennel oly megjegy-
zéssel hivatnak meg, hogy az érin-
tett ingóságok az 1881. évi LX.
t.-cz. 107. és 108. §-ai értelmében
készpénzfizetés mellett, a legtöbb-
bet ígérőnek, szükség esetén becs-
áron alul is el fognak adatni.Amennyiben az elárverezendő
ingóságokat mások is le- és felül-
foglaltatják s azokra kielégítési
jogot nyertek volna, úgy ezen ár-
verés az 1881. évi LX. t.-cz. 120.
§-a értelmében ezek javára is
elrendeltetik.Keit Világoson, 1906. évi ju-
lius hó 15. napján.

Thuránszky Sándor.

kir. bír. végrehajtó. 1839

A legszebbet és legdivatosabbat

csokrokban és koszorukban

friss élővirágokból

saját nagy virágtermelési telepeiről, szállít a legjobban a monarchia minden vidékére kifogástalanul, pontos időre való megérkezés szá-
vatolása mellett

A monarchia

legnagyobb virágüzlete.

1753

MÜHLE VILMOS

cs. és kir. udvari virágkereskedése

Temesvár.

Aradi nyomda részvénytársaság könyvnyomdája.

Nyomatott Kurzweil János és Társa budapesti festékgyáranak festékével.